„Ca să schimbi lumea, tu n-ai nevoie de hârleț, de mistrie, de sabie ori de secure, ci îți este de ajuns s-o privești cu ochii spiritului, care pe toate le vede și le aude”.

PAUL CLAUDEL

credința
iubire
speranța

PUNCTE CARDINALE

ANUL VII, Nr. 2/74 Februarie 1997

16 pag. - 1000 lei

PERIODIC INDEPENDENT DE ORIENTARE NAȚIONAL-CREȘTINĂ

Circulație în afara României: AUSTRIA, GERMANIA, FRANȚA, ELVEȚIA, DANEMARCA, SUEDIA, SPANIA, CANADA, STATELE UNITE, AUSTRALIA

Școala naivă iugoslavă: Ivan Generalić, *Răstignire* (1973)

DREAPTA CREȘTINĂ EUROPEANĂ ARE CUVÂNTUL :

PATRIILE ÎMPOTRIVA COSMOPOLITISMULUI

de Bruno MÉGRET (directorul revistei *Identité*) →

Dezbaterea asupra Europei este în totalitate falsificată, fiindcă, în realitate, există două concepții radical deosebite despre Europa.

Una este întemeiată pe ideea că lumea este chemată să se omogenizeze și să se unifice, și că, în această perspectivă, Europa nu reprezintă decât o etapă. Odată cu ștergerea frontierelor intraeuropene, se șterge și frontiera dintre Europa și restul lumii. Și se întemeiază construirea Europei pe o economie care nu are nimic specific continentului nostru, predicându-se o integrare totală.

Cealaltă [concepție] se bazează pe ideea că națiunile europene sunt amenințate în supraviețuirea lor și că ele trebuie să se unească pentru a-și păstra identitatea și a-și regăsi puterea. Europa este astfel concepută ca unic mijloc de apărare a independenței națiunilor europene. Ea nu implică nici integrare, nici disoluție a națiunilor sau a identităților naționale.

Prima concepție este cea a unei Europe cosmopolite sau mondialiste, pe când cea de a doua asigură supraviețuirea națiunilor europene.

Prima este o accelerare a declinului, pe când cea de a doua este un instrument al renașterii europene.

Prima este concepția tehnocraților de la Bruxelles și a politicienilor *establishment*-ului, pe când cea de a doua este concepția pe care o îmbrățișăm noi [susținătorii dreptei tradiționale].

Voința europeană nu este contrară ideii noastre de națiune, căci și una și cealaltă se referă la principiul federativ-identitar, care este unul dintre fundamentele doctrinei noastre.

Noi suntem, spre deosebire de adepții cosmopolitismului, campionii identității, iar identitatea noastră este alcătuită din multiplele comunități cărora le aparținem. Familia – comunitatea de sânge; locul de baștină – comunitatea rădăcinilor; națiunea – comunitatea istoriei: Europa – comunitatea civilizației.

Noi suntem legați de toate aceste entități, între care nu există contradicție. Poți fi legat de Bretania, mândru de a fi breton, fiind în același timp un patriot francez. Poți, de asemenea, să fii francez și mândru de a fi european, descendent al celei mai extraordinare civilizații care a existat vreodată pe planeta noastră.

Aristotel, Sfântul Toma de Aquino, Shakespeare, Dante, Racine sau Goethe, Michelangelo, Vivaldi, Bach sau Messiaen – iată tot atâția oameni și opere care aparțin, alături de atâția alții, patrimoniului cultural oferit lumii de Europa.

Identitatea franceză nu este, desigur, incompatibilă cu identitatea europeană. Adevărul este, dimpotrivă, că Franța aparține, cu trup și suflet, acestei Europe milenare și Creștinătății, la asigurarea strălucirii și prestigiului planetar al cărora a contribuit poate mai mult decât orice altă națiune. Dacă este adevărat că Franța aparține efectiv Europei, atunci Europa nu poate să existe fără expresia deplină și întreagă a unei identități franceze specifice.

Europa de la Bruxelles este Europa cosmopolită și mondialistă. Ea trebuie combătută pentru că este un factor accelerator al declinului și vizează disoluția Franței. Nu este vorba de a fi ostili oricărei idei de organizare a Europei, numai pentru că pe aceasta [a Europei de la Bruxelles] o găsim funestă. Dacă astăzi statul francez duce țara la declin, acesta nu este un motiv ca noi să fim împotriva oricărei noțiuni de stat. Ideea că, în fața primejdiilor Europei cosmopolite, noi ar trebui să ne repliem în donjonul hexagonal nu are nici un sens, căci Franța este deja pe cale de a se mondializa, cu sau fără Europa. Situația actuală nu este cea a unei Franțe sănătoase, amenințate din afară de o Europă contaminată, care ar conduce-o la pieire. Franța , asemenea celorlalte națiuni europene, este amenințată să-și piardă identitatea și trebuie ca ea să se trezească. **Or, pentru aceasta, mitul european este cel mai puternic**.

În primul rând, fiindcă nu identitatea noastră de francezi este cea amenințată astăzi de Germania sau de Marea Britanie, ci identitatea noastră de Europeni și de Creștini este cea amenințată de lumea a treia musulmană și orientală. Salamina, Câmpiile Catalaunice, Poitiers, Sfântul Ioan de Acra, Lepanto – tot atâtea locuri care pecetluiesc unitatea vitală a europenilor în sânge și suferință, tot atâtea victorii care au asigurat Europei libertatea sa inalienabilă.

La scara marilor răsturnări mondiale, trebuie să apărăm tocmai civilizația noastră europeană în fața altor civilizații.

În al doilea rând, fiindcă Franța va pierde altfel posibilitatea de a redeveni o mare putere și, dacă ne repliem în donjonul hexagonal, nu ne vom putea fixa alt țel decât speranța de a ne păstra în plutonul fruntaș al puterilor medii. Or, când un organism viu încetează să se mai dezvolte, el intră într-un inevitabil regres. Declinul nu poate fi combătut, iar francezii nu pot fi treziți decât fixându-li-se un obiectiv superior. Acest obiectiv poate fi identificat la scară europeană: a face din Europa prima putere mondială.

Concepția noastră este, așadar, cea a unei Europe a națiunilor, adică a organizării unei comunități de civilizație întemeiate pe renașterea națiunilor europene, care să-și păstreze fiecare identitatea și integritatea în sânul unei entități confederale.

(Text apărut în *Reconquête* /No 65, pp. 7-8; traducerea s-a efectuat în Redacție)

LARMA TREPĂDUȘILOR

În anul 1848, poetul german Heinrich Heine suferă un atac de apoplexie care-i impune chinuitoarea țintuire în *"cavoul saltelei"*. *"În lunga și deprimanta perioadă de suferință* - scrie Fritz Martini în GESCHICHTE DER DEUTSCHEN LITERATUR (Alfred Kröner Verlag, Stuttgart, 1968) - *a compus poeziile din culegerea ROMANZERO (1851). Ele parcurg toate epocile istoriei omenirii și ale religiei, scrutând și viitorul, de la care Heine așteaptă o ordine socială nouă, deși, ca estet și aristocrat al spiritului, se teme de ea. Un pesimism amar denunță visurile vieții, proclamă, ca o lege ironică a lumii, înfrângerea a tot ce e nobil și frumos, triumful josniciei"*. Din cuprinsul acestui volum, poemul intitulat *Disputation* (un poem fluviu de 110 strofe) pare desprins din practica de la noi a înfruntărilor la scenă deschisă (pe teme politice, dar și economice, sociale sau cultural-ideologice), care, în ultima vreme, abundă până la saturație într-un anumit segment al presei scrise, dar mai ales în emisiunile posturilor de televiziune.

În Evul Mediu, *"disputațiile"* erau confruntări de idei pe teme religioase între teologi creștini și teologi evrei. Organizate ca adevărate turnire ale spiritului, reprezentanții creștinismului și mozaismului, în fața unei asistențe selecte și a propriilor adepți, se străduiau, folosind drept arme argumentația rațională și cuvântul, să demonstreze superioritatea credințelor proprii față de credințele părții adverse.

Luând ca pretext o astfel de confruntare teologică, Heine alege ca scenă a *"disputației"* curtea de la Toledo, capitala Regatului Castiliei din timpul domniei Regelui Pedro I cel Crud (1350-1366). În prezența regelui și a reginei - Blanche de Bourbon, o franțuzoaică delicată și vaporoasă, înconjurați de înalta nobilime castiliană, se vor înfrunta călugărul franciscan Fray José și Rabinul Juda Navarezul. Și cum înțelegerea inițială a fost ca prețul victoriei să fie obligația învinsului de a se converti la religia învingătorului, secondanții celor doi combatanți erau prevăzuți cu ustensilele necesare oficierii acestui act solemn: franciscanii cu cristelnița pentru botez, iar asistenții rabinului cu cuțitele pentru circumcizie...

În așteptarea semnalului de începere a turnirului, regele se întreținea amabil cu nobilii de la curte, din rândul cărora fac parte nu puțini *"cavaleri fără prepuț"*, evrei și mauri, care administrează finanțele țării și comandă armata regatului. Semn că una este confruntarea ideologică dintre franciscan și rabin, care se desfășoară, ca *spectacol*, în arenă, și alta politica *reală*. Și deodată, răpăitul tobelor și sunetul trompetelor anunță începerea tunirului. Cu înverșunarea caracteristică disputelor religioase, cei doi combatanți își aruncă unul altuia cunoscutele acuzații care despart dintotdeauna creștinismul de mozaism. După douăsprezece ore de înverșunată dispută, asistența dă semne de oboseală, iar regele consideră că a sosit momentul să se pună capăt confruntării și să se decidă învingătorul. Galant, el îi oferă tinerei sale soții această onoare, la care Doña Blanca răspunde pe măsura puterii ei de înțelegere: *"Nu știu care din ei are dreptate, dar de un lucru sunt sigură: că atât rabinul cât și călugărul miros urât"*. O senzație de greață existențială care se instalează în conștiințele oamenilor cinstiți ori de câte ori sunt puși față în față cu impostura agresivă, prezentată perfid ca transparentă, pledoarie pentru adevăr sau îndrumar în lumea ideilor! Adică tocmai ce se petrece astăzi în societatea românească, sub pretextul orientării opiniei publice și educării ei în spiritul *"valorilor democrației"*.

*

România modernă a avut parte de o pleiadă de îndrumători ai opiniei publice, ziariști de o remarcabilă probitate morală și de o cultură pe măsura ideilor pe o are le propovăduia. Modelul desăvârșit al acestei categorii de intelectuali, fără a căror contribuție ideile dominante ale unei culturi naționale nu pot pătrunde în conștiința rândurilor largi ale populației, îl constituie Mihai Eminescu. Impresionanta sa operă publicistică este o dovadă că datoria unui autentic om de cultură este să se implice plenar în viața cetății, îndeosebi în momentele în care, dintr-o cauză sau alta, însăși existența cetății este pusă în chestiune. Și Mihai Eminescu nu a fost un caz izolat. Atât înaintea sa, cât și în generațiile următoare, aproape toate personalitățile marcante ale culturii românești au socotit că este de datoria lor să facă ziaristică angajată, în slujba ideilor de propășire națională. Desigur că în acest domeniu de activitate a mai existat și câte-un Rică Venturiano - *"student în drept și publicist"*, după cum au existat și alții care, prin scrisul lor, au contribuit la otrăvirea opiniei publice. Dar astfel de cazuri au fost mai degrabă excepții. Regula au constituit-o cei pentru care ziaristica a fost împlinirea unei datorii de conștiință, un crez pe care Octavian Goga îl exprimă limpede în scurta prefață la volumul MUSTUL CARE FIERBE:

"Retrimesc într-un volum o seamă din articolele publicate în revista «Țara Noastră». Sunt pagini smulse din sbuciumul cotidian, crâmpeie din risipirea de suflet pe care o cer problemele noastre de existență. Toate se reduc la un principiu fundamental de viață, la ideea națională, misterul de procreație a acestui neam și singura lui formulă pentru ziua de mâine. Astăzi, când totul este încă în prefacere, când societatea noastră neînchegată e mustul care fierbe, numai acest crez ne poate ține în picioare... Cu nădejdea marilor primeniri, închin această carte tinerei generații".

Nume ca Nicolae Iorga, Nae Ionescu, Nichifor Crainic, Pamfil Șeicaru, iar din generația anilor '30, Mircea Eliade, Emil Cioran, Constantin Noica și-au închinat energiile acestui crez, înnobilând, prin scrisul lor, profesiunea de ziarist creator de curent de opinie. A venit însă pierderea războiului în Răsărit, ocuparea țării de Armata Roșie și instaurarea dictaturii comuniste, cu dezastrul material, dar mai ales moral ce i-a urmat.

Unul dintre primele obiective asupra cărora s-a concentrat noul regim a fost *mass-media*. Presa, radioul și mai târziu televiziunea au devenit principalele instrumente de propagandă în slujba internaționalismului proletar. Toți cei care activaseră până la 23 August 1944 în domeniul informării și îndrumării opiniei publice au fost înlăturați cu brutalitate de noii stăpâni ai României. Locul lor a fost luat de specialiști în tehnica propagandei comuniste, cei mai mulți dintre ei străini de neam și fără Dumnezeu. Actualul *"politolog democrat"*, Silviu Brucan, de fapt evreul Saul Brücker, a fost ctitorul presei comuniste și necrutătorul inchizitor al fostului corp gazetăresc. În jurul său s-a format noua generație de scribi puși în slujba ideologiei comuniste. De altfel, toate publicațiile din era comunistă, atât cele centrale, cât și cele locale, erau *"Organe ale P.C.R."*, ideologizarea marxistă a mijloacelor de comunicare desăvârșindu-se sub îndrumarea severă a altui evreu, tov. Leonte Răutu, în cadrul "Academiei Ștefan Gheorghiu". O unitate perfectă de vederi, exprimată în cea mai autentică *"limbă de lemn"*, s-a înstăpânit pe tot cuprinsul țării. Și, în același context, să mai notăm un fapt, nu lipsit de importanță, recrutarea celor pe care regimul comunist îi considera demni să lucreze în domeniul presei era făcută pe criteriul fidelității față de partid. Astfel, Partidul Comunist Român și-a creat un puternic detașament de activiști, specializați în propagandă prin *mass-media*, un sector pe care în anii 1969-72 l-a coordonat chiar tovarășul Ion Iliescu...

Evenimentele din Decembrie '89 nu au avut, în ciuda aparențelor, cum să aducă schimbări de substanță în domeniul acesta. Toate redacțiile ziarelor, precum și studiourile de radio și televiziune, erau garnisite ochi cu activiști promovați de P.C.R. Șansa lor a fost că aceste evenimente nu au însemnat o schimbare radicală de sistem, ci doar o schimbare de echipă la guvernarea țării: înlocuirea clicii lui Ceaușescu cu clica lui Iliescu. Dotați cu o doză remarcabilă de mimetism ideologic, *"lucrătorii din sectorul mass-media"* s-au adaptat, devenind peste noapte democrați, după chipul și asemănarea patronului lor, tovarășul Ion Iliescu. Din rândul lor se detașează însă o specie distinctă, cei dotați cu un plus de îndrăzneală și spirit de inițiativă, care nu s-au mulțumit să se ocupe, nederanjați de nimeni, de rubrica faptelor diverse. Au ținut să devină mentori ai opiniei publice, un soi de Pamfili Șeicaru ai zilei de astăzi. Un exemplu de astfel de arivist și impostor în universul actualelor *mass-media* este principalul moderator politic al postului național de televiziune, Vartan Arachelian. Întrebarea pe care i-a adresat-o detronatului monarh al României, în contextul unei discuții asupra împrejurărilor în care a avut loc abolirea monarhiei - *"Cum erau ofițerii români de atunci, Majestate?"* -, dovedește puținătatea cunoștințelor sale despre realitățile românești din perioada de dinainte de cataclismul comunist, perioadă care ar trebui să fie modelul de referință în actualul proces de reconstrucție a țării. Probabil că în alte eventuale discuții cu oameni în vârstă, din alte profesii, pentru documentare personală, va întreba cum erau magistrații, cum erau profesorii, cum erau funcționarii publici, etc. etc. etc., în România de ieri!

Și în același registru de improvizații, cu același aplomb de obrăznicie, se înscriu și prestațiile moderatorului de la postul de televiziune Pro Tv, Mihai Tatulici, un alt *guru* din *mass-media* de azi. Dar prototipul acestei specii de impostori, care au instituit un adevărat monopol de orientare și influențare a opiniei publice, este Ion Cristoiu, directorul și editorialistul ziarului *"Evenimentul zilei"*. Pretutindeni în lume, *mass-media* se află în subordinea unor grupuri de interese care nu corespund întotdeauna cu nevoile reale ale societății. Dar nivelul de instrucție și educație oarecum ridicat al consumatorilor de informații și comentarii de pe alte meleaguri impune respectarea unor limite de decență și bun simț. La noi însă, *"tranziția"* către un astfel de nivel îngăduie orice. Nici o mirare, deci, că pe lângă mafiile de tot felul, care domină și guvernează din umbră țara, există și o mafie a presei, în care Ion Cristoiu este unul dintre capi.

Am păcătui însă dacă, în contextul acestei sumare analize asupra exhibiționismului prin intermediul televiziunii, am omite activitatea desfășurată de Dl Iosif Sava. Domnia Sa organizează adevărate *"disputațiuni"* de idei, alegându-și interlocutorii din lumea vârfurilor actualei inteligențe românești. Urmărindu-i emisiunile, ai impresia că asiști la un spectacol asemănător cu turnirul spiritual dintre rabin și franciscan, descris de Heine în poemul amintit mai sus. Din întregul scenariu al *"disputațiilor"* televizate, din care nu a fost omis nici fondul sonor - trompetele și tobele din poemul original fiind înlocuite cu muzică clasică -, lipsește doar Doña Blanca, personajul care, în poemul german, rostește concluzia finală. Dincolo însă de unele aspecte care fie amuzante și chiar interesante *"disputațiunile"* organizate de Dl Iosif Sava, este bine să se rețină cele două obiective principale pe care Domnia Sa le urmărește sistematic: *reabilitarea voalată a regimului comunist* și *discreditarea dreptei național-creștine*.

*

Și, în final, ca o explicație pentru deosebirile dintre personalitățile care în România de ieri au fost îndrumătorii opiniei publice și trepădușii care astăzi caută să le ia locul, este suficient să precizăm zonele de cultură din care proveneau atât primii, cât și ultimii. O astfel de precizare despre Mihai Eminescu, Nicolae Iorga, Nae Ionescu, Nichifor Crainic sau Pamfil Șeicaru este de prisos, fiind nume înscrise deja, la loc de cinste, în panteonul culturii românești. Cât privește proveniența arachelienilor, tatulicilor sau cristoilor, este suficient să amintim că ei sunt, fără excepție, "emanați" de redacțiile fostelor organe de presă ale Partidului Comunist Român. În ce măsură, în cei șapte ani de "democrație originală", au reușit să-și recicleze modul de a gândi, este greu de spus. Cert este însă că, dotați cu o remarcabilă doză de viclenie și dorință de a parveni, au sesizat toate punctele slabe ale sistemului democratic, pe care le exploatează din plin, cu agreasivitate și fără rușine.

În România de astăzi există însă și autentici oameni de cultură; și nu puțini. Este regretabil refuzul lor de a se implica direct și activ în procesul de orientare a opiniei publice. O atitudine care încurajează mafia din *mass-media* și pune sub semnul îndoielii speranțele de a se ieși, într-un viitor apropiat, din marasmul moral în care se găsește țara.

GABRIEL CONSTANTINESCU

INCHIZIȚIA MARXISTĂ ÎMPOTRIVA LUI MIRCEA ELIADE

CLAUDIO MUTTI

Împlinirea a zece ani de la moartea lui Mircea Eliade [decedat la Chicago, la 22 aprilie 1986, ora 9. 40 – n. red.] a fost celebrată cu noi reproșuri și exagerări de către actuala poliție a gândirii, de multă vreme mobilizată în scopul unui soi de linșaj postum al marelui istoric al religiilor. Pe 27 aprilie și 15 mai 1996, inchizitorul de serviciu [este vorba de lingvistul Cesare Segre] a publicat în *Corriere della Sera* o pereche de articole în care sunt relansate acuzații mai vechi aduse lui Eliade (și lui Dumezil). Iată o scurtă mostră: "Cel mai compromis de fascism e Mircea Eliade (1907-1986). De la participarea juvenilă la mișcarea criminală românească numită Garda de Fier, el a ajuns la celebrarea totalitarismului lui Salazar, iar în cele din urmă la justificarea genocidului nazist. Aici legătura dintre teorie și practică e evidentă: ajunge să ne gândim la celebrarea mistică a riturilor de sânge și de sacrificii omenești, într-o adevărată religie a morții. Eliade a elaborat, pe baza teoriilor sale asupra originilor, o adevărată doctrină rasistă".

Zadarnic a intervenit Julien Ries (directorul Centrului de Istoria Religiilor din Louvain), cerând să se arate unde anume se găsește la Eliade pretinsa "justificare" a "genocidului nazist": Segre i-a răspuns, sfidător, că "recurge la argumente de tip revizionist". Zadarnic a denunțat Ries tentativa de a se regiza împotriva lui Eliade un proces întemeiat pe elemente ținând de planul ideologic, cărora li se forțează confirmarea "cu ajutorul unor texte eliadiene scoase din context și interpretate în lumina ideologiei". Cotidianul condus de Mieli i-a dat ultimul cuvânt lui Segre, care nu s-a priceput să facă altceva decât să reia acuzația de "nazism" la adresa lui Eliade: "Membrul Gărzii de Fier, care se revendica deja de la o ideologie mistico-magică, adversarul neîmpăcat al lumii rezultate din revoluțiile de la 1789 și 1848, admiratorul lui Salazar, corespondentul fidel al lui Evola, e firesc să fi justificat genocidul". E interesant că tocmai autorul unor astfel de rânduri îi atribuie lui Eliade, textual, o formă de "delir"...

De delirat începuse să delireze, încă din 1949, un Ambrogio Donini, care încercase în zadar să-l convingă pe Cesare Pavese să nu publice la [editura] Einaudi două cărți ale lui Eliade, calificându-l pe acesta drept "un scelerat refugiat din România, agitator fascist" [*uno scellerato fuoruscito dalla Romania, mestatore fascista*]. Aceștia sunt termenii în care Furio Jesi rezumă conținutul scrisorii pe care Donini i-o expediase în 1949 lui Pavese, pe atunci funcționar la Einaudi ("Un caso imbarazzante", in *Tuttolibri*, nr. 15, 21 apr. 1979). Dar primul atac dur și premeditat la adresa savantului român iese la iveală în 1972, când un fantomatic "Institut Dr. J. Niemirower" din Ierusalim a publicat un *Dosar Mircea Eliade*, în primul număr al unui la fel de fantomatic buletin în limba română, intitulat *Toladot* ("Origini", în ebraică). *Dosarul* ierusalimitean cita câteva afirmații pe care Eliade le-ar fi făcut în decembrie 1937, în revista legionară *Buna Vestire*. Mai ales, această frază: "Poate neamul românesc să-și sfârșească viața în cea mai tristă descompunere pe care ar cunoaște-o istoria, surpat de mizerie și sifilis, cotropit de evrei și sfârtecat de streini?". Întemeiat pe dezmințirea lui Eliade și încercând o analiză lingvistică a fragmentului, Ioan P. Culianu a ajuns la concluzia că era vorba de un fals grosolan.

Că ceea ce apăruse în *Toladot* fusese o foarte josnică mistificare, e astăzi mai mult decât evident, căci textul în discuție e accesibil în original în bibliotecile românești și a fost chiar retipărit. Din cuvintele citate de *Toladot* nu rămâne nici măcar o umbră. Oricum, conținutul *dosarului* respectiv a fost popularizat în Italia, în 1977, de Alfonso Maria Di Nola, în *La Rassegna mensile di Israel*: acțiunea de divulgare a fost continuată de Furio Jesi, mai întâi în revista întemeiată de Adriano Olivetti, *Comunità* ("Cultura di destra e religione della morte", 179, apr. 1978), apoi în eseul *Cultura di destra* (Milano, 1979; reimpr. 1993).

Punerea lui Eliade sub acuzația de "antisemitism" avea drept scop – scrie Jesi – "să denunțe *gafa* unuia dintre cei mai prestigioși savanți ai Universității din Ierusalim, Gershom Scholem, care a găsit de cuviință să-l omagieze pe Eliade, contribuind la un volum în onoarea acestuia"; dar *Toladot* încerca, mai ales, să opună un veto influent candidaturii lui Eliade la Premiul Nobel (o discretă aluzie la această interdicție se poate găsi în romanul lui Eliade, *Nouăsprezece trandafiri*)[Problema este expusă mai detaliat în Claudio Mutti, *Mircea Eliade și Garda de Fier*, trad. rom., Ed. "Puncte Cardinale", Sibiu, 1995, pp. 36-37].

Georges Dumézil și Mircea Eliade, într-o librărie pariziană

În orice caz, în anii '70, campania împotriva lui Eliade a cunoscut și desfășurări ulterioare. În aprilie 1978, Furio Jesi a scris, în revista lui Olivetti, că Eliade "n-a văzut nimic scandalos în a reprezenta în străinătate, ca atașat cultural, acel guvern român care, în vara lui 1942, semna, alături de delegatul lui Eichmann, Gustav Richter, acordul de deportare a tuturor evreilor români în lagărele de exterminare". Rămânând de discutat în ce măsură un atașat cultural poate fi făcut responsabil de prevederile guvernului care l-a numit, în cazul dat problema nici nu se mai pune, pentru simplul fapt că numirea lui Eliade a avut loc nu în 1942, ci în 1940, mai exact pe data de 10 aprilie. Or, în acea epocă nu ajunsese la putere generalul Antonescu, care, de altfel, n-a subscris nici el, niciodată, solicitării lui Eichmann, lucru care a fost stabilit de o sursă mai presus de orice bănuieli: istoricul evreu Nagy-Talaveră. În schimb, se constată că guvernul care i-a dat lui Eliade însărcinarea de atașat cultural a fost cel național-liberal, condus de Gheorghe Tătărescu (24 noiem. 1939-4 iulie 1940), om politic care era un declarat adversar al Axei și un ferm susținător al alianței cu Anglia. În particular, ministrul Culturii de la care Eliade își primise numirea a fost Constantin C. Giurescu, un democrat ce va deveni după aceea istoric oficial al Partidului Comunist Român [*cf.* C. Mutti, *op. cit.*, pp.38-40, mai ales nota 14].

Cu toate acestea, "argumentele" lui Jesi au avut succes: într-o recenzie la *Cultura di destra*, recenzie apărută în *La Repubblica* din 4 mai 1979, Enrico Filippini a ajuns chiar să afirme că Eliade i-ar fi "pârât la SS pe evreii români"! *Delirium tremens*.

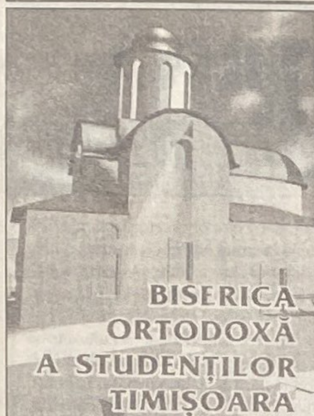
Subiectul a fost reluat în 1986, într-o manieră formal mai echilibrată, de Crescenzo Fiore (*Storia sacra e storia profana in Mircea Eliade*) și de Vittorio Lanternari (în *La Critica Sociologica*). Dar s-a ajuns din nou la stadiul de delir: într-un articol masiv întemeiat pe *dosarul* israelian, Radu Ioanid ("Mircea Eliade și fascismul", în *La Critica Sociologica*, nr. 84, ian.-mart. 1988) îl acuza pe Eliade, printre altele, de a fi "arătat o totală lipsă de sensibilitate în privința marii tragedii a holocaustului" și de a le fi dat lui Hitler și Mussolini "un certificat de bună purtare".

I-a revenit apoi lui Alfonso Di Nola rolul de a lua cuvântul, la doisprezece ani de la prima sa intervenție. Recapitulând într-un lung articol ("Mircea Eliade tra scienza delle religioni e ideologia «guardista»", în *Marxismo oggi*, nr. 5-6, 1989, pp. 66-71) termenii în care se desfășurase dezbaterea în jurul lui Eliade și revendicându-și meritul de a o fi suscitat în Italia, Di Nola comitea noi gafe (greșind numele lui Codreanu, data asasinării acestuia etc.), exagerări (făcând din Eliade un "înalt funcționar" al regimului Antonescu), mistificări (denaturând sensul unor declarații ale lui Eliade). A atins limitele grotescului susținând că Corneliu Codreanu "cade victimă răzbunării unor membri ai propriilor hoarde" [*cade vittima di una faida di gregari delle sue orde*]. Totodeodată, constrâns să dea o replică celor care puseseră la îndoială autenticitatea sursei israeliene pe care el o folosise în *La Rassegna mensile di Israel*, Di Nola căuta să dreagă lucrurile, admițând un fapt important: "Documentul publicat în Israel" îi parvenise "doar într-o semnalare rezumativă", dar nu fusese "depistat originalul, în pofida cercetărilor întreprinse în colecțiile de periodice ale bibliotecilor israeliene". Cu alte cuvinte: nici Di Nola și nici Jesi n-au văzut vreodată "sursa" în jurul căreia instrumentaseră scandalul!

La începutul anilor '90, *inteligheṅtia* mondialistă reînflorită în noua Românie democratică s-a mobilizat și ea pentru campania postumă împotriva lui Eliade. Zigu Ornea a putut să scrie în cele din urmă o carte despre *Extrema dreaptă românească* [este vorba de volumul *Anii treizeci. Extrema dreaptă românească*, Editura Fundației Culturale Române, București, 1995], unde Eliade este citat tot timpul, de la pagina 5 până la pagina 455. Tonul a fost dat încă o dată de la Ierusalim, unde un "Centru Internațional pentru Studiul Antisemitismului" a publicat, sub semnătura lui Leon Volovici [a se vedea volumul apărut ulterior la "Humanitas", în 1995, *Ideologia naționalistă și "problema evreiască". Eseu despre formele antisemitismului intelectual în România anilor '30*, precedat de o notă editorială a d-lui Gabriel Liiceanu], un nou și mai bine articulat *dosar* acuzator la adresa lui Eliade și a altor câțiva intelectuali români din "tânăra generație" [interbelică]. Ecoul a ajuns până la Paris, unde Edgar Reichmann îi pusese deja în gardă, în mai multe rânduri, pe cititorii publicației *Le Monde* împotriva "capcanelor mortale ale lui Eliade"; în *Les Temps Modernes* ("Mircea Eliade et la Garde de Fer", nr. 549, apr. 1992, p. 110), Norman Manea își încheie propriul rechizitoriu împotriva lui Eliade cu un argument tipic ideologic: "Nu avea încredere nici în democrație, nici în modernitate, rămânând legat de rădăcinile etnice ale valorilor culturale".

Tot în Franța, Isac Chiva îi face lui Eliade imputări de același gen, distingând în opera sa, pe care o numește *malfaisante* (sic), "o gândire cu adevărat obscurantistă",

(continuare în pag. 4)

Perseverând în materializarea dorinței studenților timișoreni de a beneficia în campusul universitar de o biserică creștin-ortodoxă, un grup nu prea numeros de studenți de la diverse facultăți, membri ai Soc. Cult. Univ. "Mircea Eliade" din Timișoara, au purces hotărâți la împlinirea acestui deziderat. Ideea înălțării bisericii studenților a sintetizat nevoia mistică a închinării cu aceea a reașezării alături a păstrătoarelor valori fundamentale ale existenței umane, a sufletului și minții. Inițiativa vine să confirme înțelegerea faptului că, în România, multe lucruri trebuie refăcute din temelii, importantă apărând șansa tinerilor de a se forma într-un mediu moral creștin, de a da vieții și activității lor un sens mai profund, pe linia Bisericii străbune. Prin această inițiativă, s-a urmărit recuperarea tradiției creștine românești, o recâștigare a absolutului îngropat și mistificat de gândirea materialistă a ultimilor 50 de ani.

Proiectul bisericii, realizat de arh. Șerban Sturdza, a fost inspirat de modelul Bisericii Domnești Sfântul Nicolae din Curtea de Argeș, construită în stil bizantin în sec. al XIV-lea. Multe insistențe au fost depuse în timp pentru obținerea unui teren central (strategic așezat pe Str. Cluj Nr. 2, între Facult. de Chimie și Liceul de Muzică, alături de aleea pe care circulă studenții de la cămine la facultăți), a Certificatului de Urbanism și a Autorizației de Construcție. În Noiembrie 1994, prin implicarea de suflet a S.C. "ILIAN" (director Ing. Dr. Teodor Ciomocoș), au fost demarate lucrările primei dintre cele trei etape de construire a bisericii. Această primă etapă care în final va reprezenta Auditoriul, situată la demisol (1,50 m. sub nivelul solului și 3,10 m. deasupra), a fost terminată la începutul anului 1996 și, odată cu sfințirea care a avut loc la 11 apr. 1996, în ea se oficiază zilnic servicii divine. I.P.S. Dr. Nicolae Corneanu, Mitropolit al Banatului, care a sprijinit permanent această inițiativă, a repartizat acestei biserici pe pr. IOANA MARIUS, un tânăr și inimos absolvent al Facultății de Teologie din Sibiu, care, prin predicile și serviciile pe care le oficiază, a atras un număr tot mai mare de credincioși, în marea majoritate tineri. Încăperea amenajată provizoriu cu un altar, cu dimensiunile de 10,2 x 16,6 m., fără încălzire, a devenit neîncăpătoare, duminicile, în ciuda frigului de afară, slujindu-se cu ușa deschisă.

Această dorință a tinerilor care învață în Timișoara a putut fi materializată în principal prin donația confratelui TRAIAN MIRICĂ, decedat departe de patria iubită, precum și a altor confrați din exil, cu aceleași sentimente creștinești și de dragoste de țară. De un an de zile, lucrările sunt sistate din lipsă de fonduri. Nădăjduim că Tatăl Ceresc ne va ajuta să putem continua construcția acestui sfânt locaș, la care să se adape spiritual tineretul studios timișorean.

Persoanelor dispuse să contribuie la continuarea construcției Bisericii Studenților din Timișoara, le stă la dispoziție contul Soc. Cult. Univ. "Mircea Eliade", deschis la Banca Română de Comerț Exterior, Filiala Timișoara, cu Nr. 4510.130139005 (pentru depuneri în lei), Nr. 4610.130.139005300 (pentru depuneri în dolari U.S.A.) și Nr. 4610.130139005302 (pentru depuneri în lire sterline).

Dumnezeu să ne ajute.

MARCEL GH. CAZACU

Comemorare la Majadahonda

În zilele de 11-13 ianuarie 1997 s-a desfășurat în Spania ceremonialul comemorării a 60 de ani de la moartea la Majadahonda a martirilor români, legionarii Ionel Moța și Vasile Marin. Știm cu toții cuvintele lui Moța din scrisoarea-testament către părinții lui: "Eu așa am înțeles datoria vieții mele. Am iubit pe Christos și am mers fericit la moarte pentru El", ca și din cea adresată Căpitanului: "Și să faci, măi Corneliu, o țară frumoasă ca un soare și puternică și ascultătoare de Dumnezeu".

Moța-Marin sunt simbolul jertfei legionare acceptate de bunăvoie.

Din România au fost prezenți în Spania un număr de circa 50 legionari, bătrâni și tineri, mulți alții venind din alte țări europene și americane.

La solemnitatea din fața monumentului de la Majadahonda, la care au luat parte, pe lângă legionari, și o numeroasă delegație reprezentând dreapta naționalistă spaniolă, în frunte cu d-l Blas Piñar, autor al unui volum, în ediție bilingvă, intitulat *Sânge românesc pe pământ spaniol*, a fost prezentă și d-na Ana-Maria Marin, văduva lui Vasile Marin.

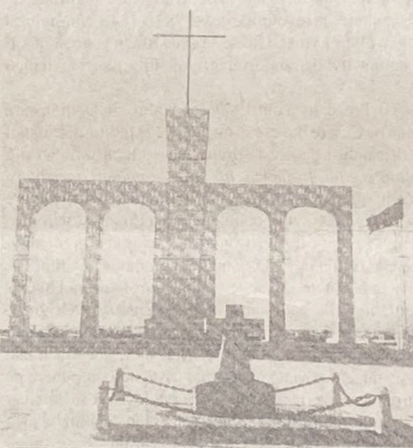
Au luat cuvântul d-l Traian Popescu și d-l Blas Piñar din Spania, d-na Traian Popa din Argentina, d-l Decebal Voica din România ș.a., elogiind jerfa celor doi eroi.

Constantin-Aurel DRAGODAN

"Pentru ce au luptat și au murit Moța și Marin la Majadahonda? Dacă un răspuns satisfăcător nu s-ar fi putut da în acele timpuri, astăzi, el este evident și celor mai puțin clarvăzători dintre noi. Puterile diabolice, contra cărora ei și camarazii lor legionari luptau, cot la cot cu legendara armată spaniolă, au invadat aproape întreaga lume, cu temeri serioase pentru viitorul omenirii.

Cu puterea de prevedere care le era caracteristică, ca niște inspirați, Moța și Marin, ca și șeful lor, Codreanu, au avertizat în ce adâncuri de lașitate, oportunism și trădare se va scufunda Civilizația Creștină în fața comunismului triumfător, înainte ca Roosevelt să fi predat jumătate din Europa, la Teheran și Yalta."

BLAS PIÑAR LÓPEZ

Monumentul de la ← Majadahonda

INCHIZIȚIA MARXISTĂ ÎMPOTRIVA LUI MIRCEA ELIADE

(urmare din pag. 3)

"o gândire explicit fascistă și antisemită", *ergo* "un cumul al deviațiilor schizoide din această ultimă jumătate de secol"; iar acest prea demn emul al lui Lukács și Jesi nu se mulțumește cu extinderea capetelor de acuzare pe planul moral, ci îl învinuiește pe istoricul religiilor de a se fi numărat efectiv printre artizanii unei "istorii omicide". Ba mai mult, Isac Inchizitorul pretinde că opera ar trebui lichidată în bloc; "pentru că eu – scrie textual – îl consider pe Mircea Eliade un poligraf mediocru, atât ca romancier, cât și ca istoric al religiilor sau etnograf; rămâne un teolog, deși s-ar fi vrut un om de știință" ("À propos de Mircea Eliade. Un témoignage", în *Le Genre Humain*, nr. 26, noiem. 1992, pp. 89-102, *passim*).

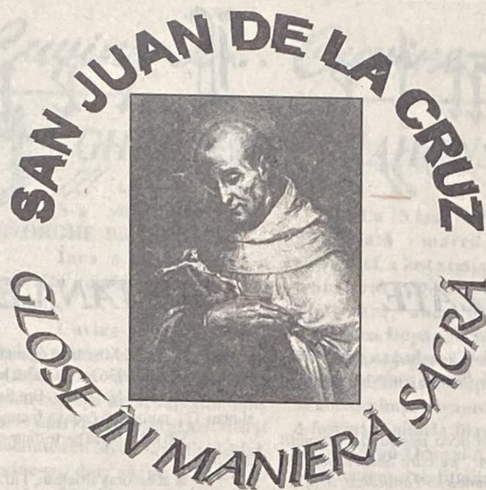
Intervine acum, împotriva "teologului" Eliade, Marele Inchizitor Daniel Dubuisson, care emite o condamnare elegant teologică, acuzându-l de *erezie*: "Concepția eliadiană a sacrului, contrafăcând retorica religioasă curentă, este, în raport cu iudeo-creștinismul, una eretică" ("Métaphysique et politique. L'ontologie antisémite de Mircea Eliade", în *Le Genre Humain*, nr. 26, noiem. 1992, pp. 103-118). *Anathema sit*! Dar într-o țară laică va fi mai prudent să se adauge acuzației de erezie și o altă imputare, prin care opera lui Eliade să cadă măcar sub rigorile legii Gayssot-Fabius din 13 iulie 1990, aceea care a restaurat în Franța delictul de opinie. Iată-l deci pe Dubuisson inculpându-l pe Eliade de a fi construit o... "ontologie antisemită"!

De la ontologie la metafizică *tout court*: în studiul succesiv despre *Mitologiile secolului XX* (ed. it. Bari, 1995), Dubuisson își propune să aprofundeze cercetarea asupra "originilor nemărturisite" ale teoriilor lui Eliade și să clarifice cum savantul român va fi fost "obsedat de preocuparea de a da o bază metafizică aversiunii sale față de evrei și de evreism". În cartea lui Dubuisson, Eliade nu-i singur, ci apare flancat de alte "personaje" puțin recomandabile, pe care el le-a înălțat "la rangul de gânditori": "propagandistul fascist" Evola, René Guénon, Henry Corbin.

Obiectivul acestor manevre ni se pare destul de limpede. Disputa iscată în ultimele decenii în jurul lui Nietzsche și Heidegger a demonstrat că, dacă un gânditor este pus în banca acuzaților, sub învinuirea de complicitate (fie ea și postumă, ca în cazul lui Nietzsche) cu național-socialismul sau cu oricare adevărată ori doar presupusă variantă de fascism, atunci opera sa nu mai are voie să constituie un punct de referință în noua eră a umanității inaugurată "după Auschwitz". Iar dacă se va voi să se recupereze opera celui acuzat, atunci va fi obligatorie o nouă lectură radicală, care să o purifice de orice valență "heterodoxă", împăcând-o cumva cu "ortodoxia" modernității. "Nazificați" și apoi "denazificați" Nietzsche și Heidegger, acum a venit rândul lui Dumézil și Eliade. Dacă se va voi să li se restituie acuzaților demnitatea morală cerută de noua eră și dreptul de cetățenie în republica ideilor, va fi necesar să fie trecute sub tăcere acele aspecte ale operei lor ce nu corespund gândirii dominante.

(Text apărut în publicația italiană *Pagine libere*, sept. 1996, pp. 48-50. Traducerea în limba română îi aparține lui Răzvan Codrescu. Ea a fost inclusă și în anexele ediției românești a cărții d-lui Claudio Mutti, *Penele Arhanghelului. Intelectualii români și Garda de Fier*, în curs de apariție la Editura "Anastasia" din București)

SAN JUAN DE LA CRUZ
GLOSE ÎN MANIERĂ SACRĂ

I

Intrat-am unde n-am știut
și zăbovit-am neștiind,
orice știință depășind.

1

Eu n-am știut unde-am intrat,
dar când acolo mă văzui,
fără să știu unde eram,
înalte lucruri pricepui,
de care graiul vrednic nu-i,
căci zăbovit-am neștiind,
orice știință depășind.

2

De pace și de pietate
știința chip deplin avea
și-n marea de singurătate
de-a dreptul mi se deslușea;
era atâta taină-n ea,
că zăbovit-am gângăvind,
orice știință depășind.

3

Eram așa de îmbătat,
așa răpit și dus departe,
că-n nesimțire-am lunecat,
cu toate simțurile moarte,
și doar cu duhul având parte
să deslușesc nedeslușind,
orice știință depășind.

4

Ajuns acolo, orișicine
din sinea sa pe dată-și iese;
de ce știa-nainte bine,
atunci nu pare să-i mai pese,
căci toate-s altfel înțelese
și zăbovește neștiind,
orice știință depășind.

5

Cu cât se-naltă mai vârtos,
cu-atât mai greu se dumirește
ce-i acel nor întunecos
ce-n toiul nopții strălucește;
de-aceea, cui i se vădește,
rămâne pururi neștiind,
orice știință depășind.

6

Acest a ști fără a ști
putere-atât de multă are
încât cei tari în teorii
să-l dovedească nu-s în stare,
căci ei n-ajung, prin cugetare,
pân' la a nu mai ști știind,
orice știință depășind.

7

E-atât de mai presus de toate
această-naltă-nțelepciune,
că nu-i știință-ori facultate
să poată-n sine s-o adune;
doar cine mintea și-o supune
acelui a nu ști știind,
o gustă, veacul depășind.

8

De-aveți urechi de auzit,
știința suverană ține
de-naltul simț ce-a dibuit
esența gloriei divine:
lucrează mila sa în cine
zăbavă face neștiind,
orice știință depășind.

II

Viu, dar fără viață-n mine,
așteptând în vremea toată,
mor că nu mai mor odată.

1

Viața-n mine se sfârși
și nici Domnul nu mai vine;
făr' de el și făr' de sine,
viață cum mai poate fi?!
Multe morți m-or troieni,
și-ntru viața așteptată,
mor că nu mai mor odată.

2

Viața ce-o trăiesc în mine
lipsă-i doar, amăgitoare,
și-astfel mor fără-ncetare,
până ce-oi trăi cu tine;
spusa-mi, Doamne, auzi-o bine:
nevrând viața ce mi-e dată,
mor că nu mai mor odată.

3

Tu lipsind, cu ce mai poate
viața fi asemănată,
făr' cu-o moarte-nfricoșată
și mai mare decât toate?
Vai de multele-mi păcate!
Cu-așa fel de viață, iată,
mor că nu mai mor odată.

4

Peștele ieșit din mare
încă nu-i lipsit de-alin,
că-ndurând al morții chin,
până-ntr-un târziu tot moare;
dar ce moarte este-atare
astei vieți ce-o pătimesc,
dacă mor pe cât trăiesc?

5

Când cu gândul mă alin
că te văd în Jertfa Sfântă,
mai mult dorul mă frământă
să te pot gusta deplin;
și cum totu-i doar un chin,
căci doar umbra ta se-arată,
mor că nu mai mor odată.

6

Iar de sper, drept mângâiere,
că te voi vedea cândva,
teama de-a te pierde va
să-ndoiască-a mea durere:
între groaza ce nu piere
și-așteptarea-ndelungată,
mor că nu mai mor odată.

7

Din această cruntă moarte,
Doamne, scoate-mă la viață,
rupe lațul ce mă-nhață
și de tine mă desparte;
să te văd mă chinui foarte,
și-n prigoana îndurată,
mor că nu mai mor odată.

8

Moartea eu mi-o voi căina
și boci-voi viața-mi care
de-a păcatelor strânsoare
e ținută ca-ntr-o za.
Doamne, când se va-ntâmpla
să rostesc biruitor:
"Iată-s viu, căci nu mai mor!"?

III

Dragostea fiindu-mi nadă,
pe-aripi de speranță dus,
am zburat mai sus, mai sus,
și-am atins înalta pradă.

1

Spre-a atinge în tării
nada dragostei divine,
am zburat cât se cuvine,
până-a nu mă mai zări;
și deși era să-mi cadă
sufletul în zbor răpus,
fu iubirea mai presus,
și-am atins înalta pradă.

2

Când așa de sus plutea,
a orbit a mea privire
și suprema cucerire
am făcut-o-n beznă grea;
dar fiind iubirea nadă,
într-un orb vârtej m-am dus,
tot mai sus, mereu mai sus,
și-am atins înalta pradă.

3

Iar cu cât mă adânceam
în cereasca vânătoare,
sila vieții trecătoare
tot mai tare o simțeam.
"Prada-aceasta n-o să-i cadă
nimănui în laț", mi-am spus;
dar fusei mai sus, mai sus,
și-am atins înalta pradă.

4

Tainic am trecut de toate,
într-un zbor cât într-o mie,
căci speranța-n cer, de-i vie,
pe cât speră, atâta poate;
am sperat în sfânta nadă,
iar speranța-n zbor m-a dus
tot mai sus, mereu mai sus,
și-am atins înalta pradă.

IV

Cu sprijin și de el lipsit,
în bezne fără licăr stând,
de-a-ntregul mă petrec arzând.

1

Îmi este sufletul desprins
de orice lucru ce-i creat,
și peste sine înălțat,
de-o dulce viață e cuprins,
ce-n Domnul sprijin și-a aflat.
De-aceea da-se-va de veste
ce eu socot neprețuit,
că sufletul de-acum îmi este
cu sprijin și de el lipsit.

2

Și deși beznă-ndur deplină
în viața-aceasta muritoare,
nu-i răul meu atât de mare,
căci de n-am parte de lumină,
cereasca viață-i alinare;
căci dragostea de-atare viață,
cu cât mai oarbă-i oarecând,
cu-atâta sufletu-l înhață,
în bezne fără licăr stând.

3

Și astfel dragostea lucrează,
de cum am cunoscut-o bine,
că de-i și rău și bun în mine,
ea-n dulce chip le-ngemănează,
iar sufletu-l preface-n sine.
Și-așa, de dulcea ei văpaie,
în mine toate, rând pe rând,
se-aprind, și-n marea vâlvătaie
de-a-ntregul mă petrec arzând.

V

Nu-i pe lume vreo splendoare
să mă pierd de dragul ei,
doar ceva, ce nu știu ce-i,
dobândit din întâmplare.

1

Binele gustat lumește,
cât de mare-ar fi să fie,
pofta-n van o vlăguiește,
gura rămânând sălcie;
și-astfel, nu e vreo savoare
să mă pierd de dragul ei,
doar ceva, ce nu știu ce-i,
dibuit din întâmplare.

2

Larga inimă mereu
în avântul ei se-oprește
nu pe unde lin răzbește,
ci pe unde-i cel mai greu;
soț de nicăieri nu are,
ci-n credință-aflând temei,
vrea ceva ce nu știu ce-i,
dibuit din întâmplare.

3

Cel ce dragostea de sus
jinduiește s-o ajungă,
cele pământești le-alungă,
căci pe-a lui plăcere nu-s;
cum zăbavnic la mâncare
cel cuprins de febră e,
și-ar pofti un nu știu ce,
dibuit din întâmplare.

4

Nu-i mirarea-ndreptățită
c-astfel inima suspină,
căci a răului pricină
de tot restu-i osebită;
astfel, în lumeasca stare
nu-și mai află vreun temei,
ci-n ceva ce nu știu ce-i,
dibuit din întâmplare.

5

Căci de-i voia după fire
întru Dumnezeu răpită,
nu mai poate fi plătită
decât cu dumnezeire;
cum credinței doar i-apare,
ține frumusețea ei
de ceva ce nu știu ce-i,
dibuit din întâmplare.

6

De-un atare-ndrăgostit
spuneți-mi de nu vi-i milă,
când nu simte decât silă
pentru tot ce e zidit;
singur, chip și formă n-are,
nici vreun sprijin ori temei,
savurând un nu știu ce-i,
dibuit din întâmplare.

7

Cele dinlăuntru, iată,
ce la mare preț se țin,
nu găsesc desfăt deplin
în plăcerea lumii dată;
peste vraja-i trecătoare,
care-a fost, va fi sau e,
savurează-un nu știu ce,
dibuit din întâmplare.

8

Se-ngrijește mai răzbit
cel ce vrea să propășească
de ce stă să dobândească,
nu de câte-a dobândit;
deci, spre-a mă-nălța mai tare,
mă închin, cu anii mei,
la ceva ce nu știu ce-i,
dibuit din întâmplare.

9

Nu-i nimic de care-aci
pot prin simțuri să mă leg,
nici ceva ce să-nțeleg,
orișicât de-nalt ar fi,
nu e farmec, nu-i splendoare
să mă pierd de dragul ei,
doar ceva ce nu știu ce-i,
dibuit din întâmplare.

În românește de
Anca Crivăț-Vasile* și *Răzvan Codrescu

(Din volumul bilingv – în curs de apariție la Editura "Anastasia" – **San Juan de la Cruz**/Sfântul Ioan al Crucii, ***Noche oscura del alma***/*Noaptea întunecată a sufletului*)

Existențe Exemplare

FEMEI MARTIRIZATE

"Ați ajuns să vă dezarmeze muierile, dobitocilor"! - urla ca ieșit din minți colonelul Crăciun, comandantul Securității Regiunii Brașov, admonestându-și subalternii.

Ce se întâmplase?

Scena se petrecea în toamna anului 1951. În acea perioadă, în munții Făgărașului și ai Sibiului, activau grupe de "partizani" pe care Securitatea din Brașov, condusă de celebrul colonel Crăciun, avea misiunea să-i anihileze. În acest scop, regiunea respectivă a fost împânzită de securiști și de uneltele lor; deghizați, fie în pădurari, fie în ciobani sau turiști, cutreierau munții și satele pentru a le depista urma și, mai ales, pentru a identifica pe oamenii lor de legătură și pe gospodarii satelor care îi aprovizionau. Printre cei care făceau legătura între diferitele grupuri de partizani și culegeau informații pentru aceștia se număra și o tânără fată, care abia absolvise liceul și care, încă din 1948, era căutată de Securitate, fiind considerată o piesă importantă pentru informațiile pe care le deținea. În toamna aceea (1951), ea coborâse din munte pentru a-și pregăti iernarea în satele din preajma muntelui Suru. A fost depistată de Securitate în satul Sebeș-Olt, unde se pregătea, cu discreție, o descindere pentru a fi arestată. Simțindu-se în primejdie, ea s-a hotărât să părăsească satul și să-și caute ascunzătoare în altă parte. Astfel că, într-o seară, după ce s-a lăsat întunericul, a plecat însoțită de unul dintre camarazii ei de luptă, care urma să o călăuzească și să o protejeze. La marginea satului, într-o porumbiște, le-a ieșit înainte "potera". Patru securiști travestiți în pădurari i-au somat să se predea. Unul dintre atacatori s-a repezit la însoțitor, pentru a-l dezarma. Acesta, văzându-se atacat, a deschis focul, iar atacatorul s-a prăbușit la picioarele lui. În același moment, fata, cu un curaj pe care nu îl ai decât în clipele de mare cumpănă, a țâșnit în fața celorlalți trei atacatori și le-a strigat: "Aruncați armele și trei pași înapoi!". Luați prin surprindere, deoarece nu se așteptau la o astfel de ripostă, cei trei s-au conformat ordinului. Cu un calm desăvârșit, fata a cules armele de pe jos și, târându-le după ea, le-a zis, în treacăt, celor trei: "Stați nemișcați și, după ce dispărem noi, luați-vă tovarășul și duceți-l la spital! Ne pare rău, nu noi am vrut să se întâmple așa"...

S-a scris mult și s-a vorbit și mai mult despre lupta, eroismul și suferințele bărbaților acestei țări, care au refuzat să considere comunismul ca pe o fatalitate istorică, luându-se la trântă cu această fiară apocaliptică, deși era evident că lupta și sacrificiile lor nu aveau, cel puțin în plan imediat, sorți de izbândă. S-a vorbit, însă puțin și s-a scris și mai puțin despre eroismul și suferințele fiicelor acestui neam, chiar dacă acestea au fost, prin natura lucrurilor, mai cumplite și, mai ales, mai tragice. Dacă ar fi să amintim doar de imensele suferințe și umilințe îndurate de mamele, soțiile, fiicele, surorile ori logodnicele celor urmăriți de Securitate, care erau arestate, bătute cu sălbăticie și batjocorite în fel și chip, pentru a-i determina pe cei dragi lor să se predea, ar fi suficient pentru a scoate în evidență eroismul acestor femei. Iată ce mărturisește una dintre eroinele acestor tragedii, care a cunoscut toate ororile anchetelor și, mai târziu, ale temnițelor comuniste: "Loc de frunte în inima mea au sutele de femei (mame, surori, soții sau simple femei din Țara Făgărașului) care au frământat, au copt și au dus pâine «partizanilor», care au adăpostit și au îngrijit pe cei hăituiți, femei care au suferit cu demnitate bestialitatea anchetelor și închisoarea, femei care, cu ochii arși de plâns, au încercat să mângâie și, prin rugăciune, să umple golul din casele și din inima lor". Dar femeile nu au fost numai victime pasive ale opresiunii. Nu au servit numai ca ostatice în mâinele Securității, ci foarte multe dintre ele au luptat, cu arma în mână, alături de părinții, de frații sau de soții ori de logodnicii lor. În munții Făgărașului, ai Vrancei, în Apuseni sau în Banat, sunt numeroase astfel de exemple. Trebuie să menționăm faptul că majoritatea acestor femei luptătoare au fost legionare formate și educate în "cetățui", unde, pe lângă nețărmurita dragoste față de neam și țară, li s-a insuflat și iubire față de semeni, și spirit de sacrificiu. Nu este, deci, de mirare că aproape un sfert din numărul celor care au populat gulagul românesc au fost femei care au reabilitat și înnobilat, cu inocența și suferințele lor, ființa umană. Închisorile prin care au trecut aceste adevărate martire (Mislea, Miercurea Ciuc, Jilava, Dumbrăveni, Oradea, Deva și altele) au fost transformate de ele în adevărate lăcașuri de închinăciune, în care, laolaltă, bunici luate cu forța de la rosturile de pe urmă ale vieții lor, mame smulse cu brutalitate de lângă leagănul pruncilor și tinere fete cărora li se uciseseră visele de dragoste și de împlinire, se rugau, sperau, sufereau și plângeau împreună, străduindu-se să rămână, în această lume absurdă, oameni adevărați. Multe dintre ele au pierit în toiul acestei cumplite încleștări, îmbogățind cerul cu sufletele lor purificate prin suferință și înnobilând pământul țării cu morminte adeseori neștiute și nevegheate de nimeni. Altele și-au trăit, până la capăt, calvarul și s-au întors într-o lume care nu mai era a lor, dar în care, cu înțelepciune și cu discreție, au știut să-și găsească un loc și un rost. Visul și idealurile și le-au trăit mai departe, fără ostentație, rușinând, astfel, orgoliile unor bărbați care, nesocotind esența idealurilor pentru care au luptat și suferit, ei și înaintașii lor, au uitat de ICOANĂ și s-au înghesuit în jurul tarabei.

Demostene ANDRONESCU

SULTANA ECATERINA GÂȚĂ

La sediul Mișcării Legionare din strada Gutenberg a apărut, într-una din zilele primăverii anului 1936, o fată înaltă, bine legată, cu ochi mari și albaștri, cu capul împodobit de două cozi blonde, bogate. Era Sultana Ecaterina Gâță, pe care familia și prietenii o alintau Titi, nume sub care va fi cunoscută și de camarazii ei de luptă și destin.

Titi Gâță făcea parte dintr-o familie originară din Moldova (după tată), stabilită în Turda.

În acest oraș ardelean, Titi a copilărit și a urmat cursurile primare și o parte din cele liceale. Ultimele clase ale liceului le-a urmat la București, la liceul de fete "Carmen Sylva", pe care l-a absolvit în anul 1937. Cu Mișcarea Legionară a venit în contact la căminul studențesc, unde locuia împreună cu sora sa mai mare, care era studentă. Aici, în acest cămin, ea a cunoscut o serie de fete și băieți încadrați în Mișcarea Legionară și a fost cucerită de crezul și idealurile acestora. Fără rezerve, cu gânduri curate, conștientă de responsabilitățile pe care și le asumă, a pornit imediat pe acest drum. Cu tot elanul și entuziasmul celor 18 ani pe care îi avea pe atunci.

Fire vioaie, veselă, întotdeauna cu zâmbetul pe buze, Titi Gâță nu se dădea în lături de la nici o muncă, oricât ar fi fost acesta de grea. Era nelipsită la bucătăria restaurantului și bufetului legionar, unde făcea de toate: descărca alimente, gătea, făcea curățenie sau servea la masă, răspândind în jur optimism și voie bună. De asemenea, de multe ori era prezentă pe șantierul de construcție a noului sediu al Legiunii din Bucureștii Noi, unde lucra cot la cot cu bărbații. Fiind una dintre cele mai înalte fete, de obicei era pusă "bază" atunci când se constituia un front pentru a da onorul sau pentru a porni în marș. Dreaptă, pătrunsă de solemnitatea momentului, iradia întotdeauna bucurie și încredere celor din jur. În vacanțe, când trebuia să se ducă acasă, la Turda, o făcea cu strângere de inimă, având sentimentul că dezertează de la datorie.

Robustă și sănătoasă, nu se eschiva să participe la cele mai grele acțiuni. A participat, de exemplu, la campania din Olt, unde, împreună cu alte câteva fete, a fost alături de legionarii care au efectuat acel marș (de neuitat, atât prin importanța, cât și prin rezultatele lui neașteptate). De asemenea, a fost prezentă, alături de grupul "fetelor vechi", grup în care s-a integrat încă de la început, în tabăra de odihnă de la Câmpina, din iulie 1937, tabără care nu a funcționat însă decât cinci zile, deoarece a fost desființată (brutal și în mod cu totul abuziv) de către autorități.

În timpul prigoanei din 1938-40, a fost, bineînțeles, arestată și ea, la începutul lui februarie 1938, și internată în lagărul de la Sadaclia, unde a stat până la desființarea acestuia, în aprilie 1940. Aici, în acest lagăr, a făcut Titi Gâță dovada marei ei capacități de a iubi și de a se face iubită de cei din jur. Aici și-a desăvârșit ea educația și s-a pregătit pentru jertfa supremă. Și tot aici a învățat ea să fie maleabilă și concesivă în problemele mărunte și nesemnificative, să renunțe la micile ei orgolii, pentru realizarea armoniei de grup, dar să fie, în același timp, fermă și inflexibilă în problemele mari, de principiu.

O mare înrâurire a avut-o asupra acestei fete prietenia ei cu Marieta Nicoară (sora legendarului Iordache Nicoară, ucis în lagărul de la Miercurea Ciuc) și cu familia acesteia de la Nicorești, unde ea a poposit un timp. Prietenia dintre cele două fete s-a adâncit și consolidat după ce Marieta s-a călugărit și a devenit maica Mihaela (în mănăstirea de la Vladimirești). În timpul lungii prigoane care a urmat, Titi Gâță poposea adeseori aici, la mănăstire, pentru a da o mână de ajutor la construirea și înfrumusețarea lăcașului, pentru a se ruga și pentru a primi sfaturi și întărire de la prietena ei.

În timpul necruțătoarei prigoane dintre 1941 și 1948, Titi Gâță a dus o susținută și rodnică activitate, punându-și de nenumărate ori viața în pericol. La un moment dat, și-a asumat chiar rolul de curier, trecând de două ori, clandestin, granița în Germania, pentru a face legătura între legionarii din țară și cei din străinătate.

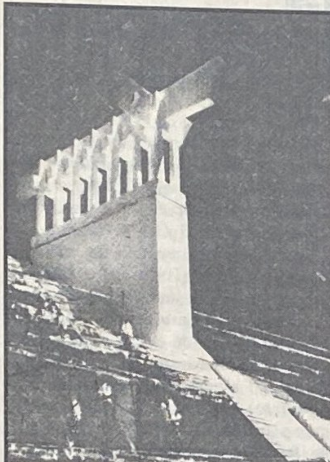
După cucerirea puterii de către comuniști, când s-a pus problema să meargă cineva în America, pentru a face cunoscută opiniei publice de acolo situația din țara noastră, și-a asumat ea această misiune. În acest scop, a început să facă ample pregătiri. Pentru a se pune la punct cu problemele și realitățile americane, o găsim zilnic la Biblioteca Academiei Române, unde studia tot ce se găsea în legătură cu această țară. Dar după începerea arestărilor din 1948, a fost și ea depistată și arestată, chiar din sala de lectură a Bibliotecii Academiei, fiind dusă în arestul de la Malmaison. Aici, zbirii fostei Siguranțe, pentru a câștiga încrederea noilor lor stăpâni, au supus-o unor torturi de neimaginat. Se spune că ar fi fost dusă chiar în fața Anei Pauker, pe care, însă, a înfruntat-o cu aceeași dârzenie cu care își înfrunta și călăii. Despre felul cum a fost Titi Gâță torturată a mărturisit chiar unul dintre anchetatorii ei. Este vorba de comisionarul Baltres (care, mai târziu, a fost și el arestat, și, cu toate serviciile pe care le adusese noii stăpâniri, a fost condamnat și trimis să-și ispășească pedeapsa în închisoarea de la Făgăraș, unde erau întemnițați polițiștii). Ajuns și el în situația limită, acesta trăia mari mustrări de conștiință. Avea coșmaruri și sărea noaptea din somn, deranjându-și colegii de celulă. Până la urmă a mărturisit că el este unul dintre cei care au torturat-o pe Sultana Ecaterina Gâță; printre altele, pentru a o face să vorbească, îi zdrobise cu un clește sânii ...

Titi Gâță a murit în chinuri, în ziua de 9 aprilie 1949, ducându-și secretele cu ea în mormânt.

Avea 29 de ani!

Sofica CRISTESCU-DINESCU

Cuvine-se... Cuvine-se... Cuvine-se... Cuvine-se...

GHEORGHE BRAHONSCHI

S-a stins din viață GHEORGHE BRAHONSCHI.

Încă o legendă vie a demnității românești a trecut în eternitate.

Cuvine-se, deci, să fim gravi. Nu triști, ci gravi, căci nu tristețea ori deznădejdea l-a caracterizat pe acest luptător *sans peur et sans reproche*, ci gravitatea și tenacitatea cu care și-a slujit idealul. Cuvine-se, dar, să ne plecăm cu pioșenie frunțile și să-i aducem prinos, nu lacrămi, ci gândurile noastre mărturisitoare.

Descendent dintr-o familie de răzeși, Gheorghe Brahonschi se născuse la 22 ianuarie 1916, în satul Cordeni din județul Botoșani. A copilărit și a urmat cursurile școlii primare în comuna Vorniceni, unde părinții săi se stabiliseră imediat după terminarea primului război mondial. Studiile liceale și le-a făcut la Liceul teoretic din Dorohoi, iar pe cele superioare la Institutul Politehnic din Timișoara.

Cu Destinul s-a întâlnit de timpuriu, pe când era încă pe băncile școlii. Atunci s-a înregimentat, mai întâi în Frățiile de Cruce, apoi în Mișcarea Legionară.

În perioada dictaturii regale, participă activ la viața politică, fiind în repetate rânduri arestat și anchetat de Siguranța Statului. În aceeași perioadă își satisface stagiul militar, urmând Școala de Ofițeri de Rezervă de Artilerie.

A participat, ca ofițer rezervist, la campania din Răsărit, fiind distins, pentru acte de vitejie, cu mai multe ordine și medalii militare.

După terminarea războiului, și-a continuat studiile superioare, desfășurând, în același timp, și o intensă activitate anticomunistă, în calitate de conducător al Centrului Studențesc Legionar Timișoara. Din pricina acestei activități, în 1946 este arestat și anchetat de NKVD.

După terminarea studiilor universitare, este angajat ca inginer la fabrica I.A.R din Brașov.

La 15 mai 1948, când a fost declanșată marea prigoană comunistă, a fost arestat la Brașov și transferat pentru anchetă la Timișoara, unde își desfășura activitatea. După o anchetă extrem de dură, a fost judecat și condamnat la 25 de ani muncă silnică, pentru "crimă de uneltire împotriva ordinii sociale". A fost întemnițat la Jilava, Râmnicu-Sărat, Târgu-Ocna și Aiud. A trecut peste toate cu o rectitudine legendară. A fost de o duritate, în primul rând cu sine însuși, și de o inflexibilitate care i-a uimit până și pe temniceri. Nu a acceptat să facă nici cel mai mic compromis, motiv pentru care, la Aiud, a fost unul dintre clienții permanenți ai Zărcii. Aici, datorită tratamentului bestial care i-a fost aplicat, a contractat o formă gravă de TBC, dar s-a încăpățânat să supraviețuiască.

După eliberare (august 1964), s-a angajat la fabrica "Tractorul" din Brașov și, în același an, s-a căsătorit cu Maria Roșca (și ea fostă deținută politică). După căsătorie, s-a stabilit la Sibiu, unde va lucra până la pensionare (1979), ca inginer proiectant la Uzinele "Independența". La locul de muncă și-a făcut cu profesionalitate și conștiincios datoria, încât nimeni nu a putut să-i reproșeze nimic. Nici chiar Securitatea, care îl supraveghea în permanență.

După decembrie 1989, se dedică cu toată energia construirii monumentalului Mausoleu de la Aiud, ridicat în memoria celor ce au suferit și murit în această cumplită temniță (a se vedea imaginea alăturată). S-a numărat printre colaboratorii constanți ai "Punctelor Cardinale", precum și ai altor publicații sau grupări naționaliste și creștine, chiar dacă părerile sale erau uneori divergente (dar întotdeauna sincere și bine întemeiate).

Acum, când Gheorghe Brahonschi a plecat dintre noi, oricare alte cuvinte sunt de prisos; maiestatea monumentului al cărui ctitor a fost îl definește mai bine decât am putea-o face noi.

ODIHNEASCĂ-SE ÎN PACE !

DRAGOȘ HOINIC

În ziua de 18 ianuarie 1997, ne-a mai părăsit un prieten drag.

Dragoș Hoinic a trecut, în sfârșit, de data aceasta cu pașaport pentru eternitate, ultima frontieră, el care, în zbuciumata sa viață trecuse clandestin, slujindu-și idealul, de atâtea ori, atâtea frontiere.

Născut în 1921, în Bucovina de-abia alipită la patria mumă, Dragoș Hoinic a copilărit pe frumoasele plaiuri ale acestei vechi provincii românești, strângând în ochi lumină și în suflet tărie, pregătindu-se parcă de pe atunci pentru lupta de mai târziu. De timpuriu, încă de pe băncile liceului, s-a înrolat mai întâi în Frățiile de Cruce, iar apoi în Mișcarea Legionară, pe care a slujit-o cu dragoste și devotament până târziu, într-o zi când visul i-a fost ucis.

Studiile secundare și le-a făcut la Cernăuți, pe cele superioare (economie politică) la București, lagărele în Germania (la Buchenwald și Rostock), iar temnițele în România (la Pitești, Gherla, Jilava și Aiud).

Datorită istețimii și agerimii sale, imediat după terminarea războiului, când, în țară, se înfiripa Mișcarea de Rezistență Națională, i s-a încredințat misiunea de om de legătură între camarazii de aici și cei din străinătate. În acest scop, a trecut de nenumărate ori, clandestin, granițele dintre România și Ungaria, Ungaria și Austria, Austria și Germania, îndeplinindu-și de fiecare dată exemplar misiunea.

În închisorile comuniste din România a fost omul cu cele mai multe zile de grevă a foamei și cu cele mai multe zile de izolare, fiind considerat "banditul" învăluit de un mister pe care nici o anchetă a Securității nu l-a putut elucida ...

Fie ca bunul Dumnezeu, la Judecata cea de pe urmă pe care va trebui să o treacă, să-i acorde toate circumstanțele atenuante de care la judecățile din această lume nu a avut parte. Și să mai aibă parte și de o cale liberă, fără frontiere, măcar acolo, în drumul spre viața veșnică.

ODIHNEASCĂ-SE ÎN PACE!

PĂRINTELE ANDREI

Părintele Andrei (prof. Grigore Zamfiroiu) se născuse la 24 septembrie 1913, în comuna Bumbești - Pițic, jud. Gorj. Licențiat în litere și filosofie, specialitatea pedagogie, la București, funcționează ca profesor până în 1941, când începe războiul anticomunist. Ca ofițer de rezervă, ia parte la luptele eroice pentru eliberarea Basarabiei, ajungând cu trupele române până la Don, unde, în 1942, cade prizonier. Supraviețuiește "marșului morții" spre lagărul de la Elabuga. Refuzând să se încadreze în diviziile prosovietice ("Tudor Vladimirescu" și "Horia, Cloșca și Crișan"), fiind unul dintre cei mai demni luptători pentru credința în onoarea ofițerului român și în dreptatea României, abia în 1948 este eliberat din lagăr și revine în țară. În 1950 este condamnat la 5 ani de temniță grea de Tribunalul Militar București, pentru "activitate subversivă legionară". Este eliberat în 1955.

În perioada de la Peninsula - Valea Neagră (1952 - 1953), compune textul pentru "Imnul foștilor deținuți politici" ("Se întorc din hăul închisorii /Bărbații, albi, cărunți, feciorii..."), căruia preotul Ionel Florea, de la Sibiu, îi compune muzica, asemeni altor cântece născute din această conlucrare: "Cântec de leagăn" și "Anii amari".

Arestat din nou în 1959, profesorul Grigore Zamfiroiu este cuprins într-un lot cu Radu Gyr și alții, fiind condamnat la moarte. Vor fi închiși totodată soția sa și cei doi copii de peste 14 ani, un băiat și o fată; "umanismul socialist" îl lăsase acasă pe cel de al treilea copil, care avea 12 ani ... Condamnările au fost mari, profesorul a stat câteva luni în celula condamnaților la moarte de la Jilava, apoi i s-a comutat condamnarea în 25 ani de muncă silnică. În 1964, în urma presiunilor internaționale, vor fi eliberați.

Rămas văduv și singur în țară după Revoluție (cei trei urmași obținând calificări universitare și plecând în străinătate, scârbiți de ceea ce s-a întâmplat după 22 dec. 1989), profesorul se călugărește sub numele de Andrei, după ce fusese distins cu calitatea de membru de onoare al Academiei de Devotament Moral a Franței, într-o sesiune la Sorbona.

Este chemat în ceruri la 10 ianuarie 1997.

În conștiința celor care l-au cunoscut, Părintele Andrei, fostul profesor Grigore Zamfiroiu, rămâne un model de dăruire românească și de trăire creștină.

DUMNEZEU SĂ-L ODIHNEASCĂ !

COMENTARIU LA CARTEA FACERII

(urmare din numărul trecut)

6. TURNUL BABEL

Dacă din fiii lui Noe se trag popoarele de după Potop, Scriptura înfăţişează mai apoi diversificarea limbilor: *"În vremea aceea era în tot pământul o singură limbă şi un singur grai la toţi"* (*Fac.* 11,1). Autorii comentariilor din *GEN* (p.342) socotesc că aici "se revine la relatarea iehovistă, care explică altfel decât cea sacerdotală, din capitolul anterior, diversitatea populaţiilor pe pământ. Este pedeapsa unei greşeli colective ce, asemeni aceleia a păcatului originar, este una a orgoliului nemăsurat". Credem că unele din aceste comentarii sunt în prea mare măsură tributare criticii protestante. Aici nu trebuie să căutăm neapărat suprapunerea a două tradiţii diferite, căci diversitatea popoarelor nu este tot una cu diversitatea limbilor. Oricum, lingviştii par a fi de acord asupra rădăcinii comune a cuvintelor de bază din numeroase limbi.

"Purcezând de la răsărit, oamenii au găsit în ţara Senaar un şes şi au descălecat acolo. Apoi au zis unul către altul: Haidem să ne facem cărămizi şi să le ardem cu foc! Şi au folosit cărămidă în loc de piatră, iar smoala în loc de var" (*Fac.* 11,2-3). Despre mutarea în Senaar tâlcuieşte Origen: "Când cugetele se înstrăinează de *lumina Răsăriturilor* şi se îndepărtează de ea, atunci au dat peste câmpia din ţara Senaar, cuvânt care în tălmăcire însemnează *scrâşnirea dinţilor*, pentru ca să se arate în chip tainic că şi-au sfârşit proviziile de hrană; atunci s-au sălăşluit acolo şi s-au apucat de adune cărămizi, căutând să unească cu cerul, printr-un turn, ceea ce nu poate fi nicicum unit şi uneltind prin mijlocirea materiei împotriva a ceea ce-i nematerial". Răsăritul a fost socotit întotdeauna ca locul ce făgăduieşte o renaştere, cum o dovedesc înhumările orientate spre Răsărit, încă din paleolitic. Pentru noi, Răsăritul e un alt nume al lui Hristos; îndepărtându-ne de Pâinea vieţii, sufletele noastre vor înfometa.

Au folosit cărămidă în loc de piatră ar putea indica alegerea celor perisabile în locul celor eterne. Cărămida e şi simbol al păcatului; omul înalţă ca un zid între el şi Creator, prin repetarea aceloraşi obişnuinţe rele. Păcatul nu aduce nici o noutate, aşa cum o cărămidă nu se deosebeşte de cealaltă. Lutul lipicios din care se face cărămida arată mocirla în care ne complacem.

"Şi au zis iarăşi: Haidem să ne facem un oraş şi un turn al cărui vârf să ajungă la cer şi să ne facem faimă înainte de a ne împrăştia pe faţa a tot pământul" (*Fac.* 11,4). Zidirea s-ar dori până la cer, dar Dumnezeu e exclus din calculul oamenilor. Scopul ei nu e unul religios, urmărind doar flatarea orgoliului propriu.

Textul biblic "se referă la ziguratul din Babilon, numit *Etemenanki*, simbol al muntelui sacru şi lăcaş al divinităţii (...). Pe un fundament de 90 x 90 m., se ridicau şapte etaje de înălţimi diferite, fiecare având pereţii retraşi, astfel încât fiecare etaj era înconjurat de o terasă. La al şaptelea etaj se afla un templu pătrat, lăcaşul muntelui, sanctuarul zeului. Înălţimea turnului era de 90 de m., ca şi fundamentul" (*GEN*, p.342). În completare, apelăm la explicaţia dată de Eliade: "ziguratul era considerat ca având-şi baza în centrul pământului şi vârful în cer. Urcând etajele unui zigurat, regele sau preotul ajungeau ritualic (adică simbolic) la Cer" (*op.cit.*, pp. 172-173).

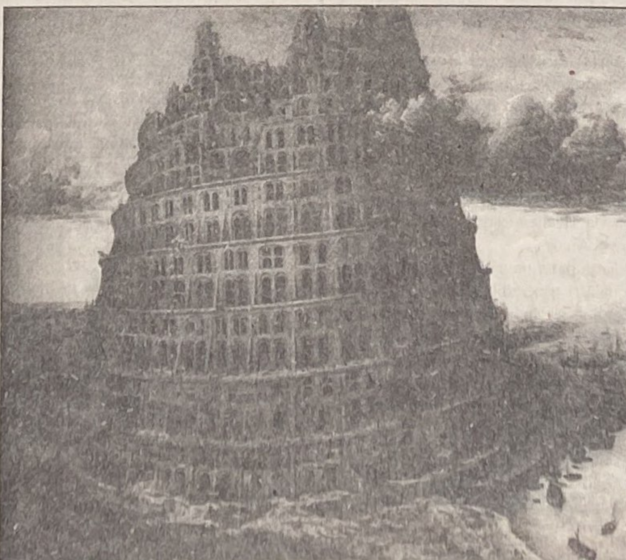
Marile cetăţi fiind legate de construcţia unui zigurat, e posibil să vedem aici şi o critică, din partea autorului biblic, a vieţii în marile aglomeraţii urbane, în care păcatul se extinde mult mai rapid decât în comunităţile restrânse. În primul rând, însă, e o condamnare a politeismului, intenţia predilectă a Pentateuhului.

"Atunci S-a pogorât Domnul să vadă cetatea şi turnul pe care-l zideau fiii oamenilor" (*Fac.* 11,5). "Pogorârea" lui Dumnezeu trebuie înţeleasă ca adaptare la starea oamenilor: "Domnul priveşte de sus la cei ce rămân în vrednicia lor şi care săvârşesc cele date spre împlinire firii omeneşti; iar pe cei care sunt pogorâţi în adâncul răutăţii, îi cercetează altfel, prin pogorârea la ei" (Sf. Vasile cel Mare).

"Şi a zis Domnul: Iată, toţi sunt de un neam şi o limbă au, şi iată ce s-au apucat să facă şi nu se vor opri de la ceea ce şi-au pus în gând să facă" (*Fac.* 11,6). Nici chiar pogorămintele lui Dumnezeu nu mai întorc sufletul beat de orgoliu de la rătăcirea sa. Acela cere singur o pedagogie severă, spre a mai putea fi salvat.

"Haidem, dar, să Ne pogorâm şi să amestecăm limbile lor, ca să nu se mai înţeleagă unul cu altul" (*Fac.* 11,7). Pluralul de aici nu îl putem rezolva ca şi altădată, spunând că arată Sfânta Treime, căci e vorba despre oamenii care nu mai acceptau taina Treimii Celei deofiinţă. Sfântul Maxim Mărturisitorul descrie itinerarul căderii în politeism: "În cazul de faţă, cei ce zideau turnul porniseră mai înainte din ţara de la răsărit a lumii, adică de la cunoştinţa unică şi adevărată despre Dumnezeu, şi veniseră în pământul Senaar, care se tălmăceşte *dinţi blestemaţi*, căzând în tot felul de păreri despre dumnezeire. Aci, adunând toate părerile ca pe nişte cărămizi, se apucaseră să zidească, asemenea unui turn, necredinţa politeistă. Din această pricină, pe drept cuvânt, Dumnezeu, care risipeşte unitatea conglăsuirii păcătoase a oamenilor rătăciţi, se numeşte aci pe Sine la plural, după dispoziţia lor, care era împărţită şi împrăştiată în nesfârşite păreri. Prin aceasta arată că, fiind unul, în ei s-a împărţit în mulţi".

"Şi i-a împrăştiat Domnul de acolo în tot pământul şi au încetat de a mai zidi cetatea şi turnul" (*Fac.* 11,8). "Cât timp oamenii nu se depărtează de Răsărit, Dumnezeu nu îi împrăştie" (Origen). Cei statorniciţi în Dumnezeu sunt una, chiar risipiţi în lumea întreagă; cei robiţi păcatelor sunt sfâşiaţi şi dezbinaţi, de ar fi şi siliţi să trăiască laolaltă. "În timpul amestecării limbilor a fost o împărţire a voinţei, pentru că gândul era împotriva lui Dumnezeu" (Sf. Chiril al Ierusalimului).

Pieter BRUEGEL, *Turnul Babel* (spre 1564)

"De aceea s-a numit cetatea aceea Babilon, pentru că acolo a amestecat Domnul limbile a tot pământul şi de acolo i-a împrăştiat Domnul pe toată faţa pământului" (*Fac.* 11,9). Abia acum este indicat numele cetăţii (Babilon, actualul Bagdad, capitala statului Irak). *Babilani* însemna "poarta zeilor". Dar *BH*, utilizând un joc de cuvinte, numeşte cetatea, în mod ironic, prin ebraicul *Babel* (= amestecare; încurcătură; tulburare). Cu alte cuvinte, locul prin care pătrund falsele credinţe în zei ni se face nouă pricină "amestecării limbilor", fiecare lăsându-se amăgit de o altă iluzie.

Scriptura pare însă să vorbească de o lucrare neterminată, ceea ce nu s-ar potrivi ziguratului babilonian menţionat, rămas neterminat doar în chip simbolic, ca unul ce nu şi-a împlinit menirea, nefiind ridicat spre slava lui Dumnezeu. Un pasaj din *Oracolele sibiline* pare să confirme punctul de vedere al Bibliei: "Dar când s-au împlinit ameninţările marelui Dumnezeu/ Cu care i-a ameninţat cândva pe muritori, când şi-au zidit ei turn/ În ţara Asiriei. Toţi aveau aceeaşi limbă/ Şi voiau să se urce la cerul înstelat./ Dar îndată Cel nemuritor a trimis marea urgie/ Prin duhuri; şi iată vânturile au doborât turnul cel mare şi înalt/ Iar pe muritori i-au făcut să se certe între ei./ Şi pentru că turnul a căzut, limbile oamenilor muritori/ S-au împărţit în multe graiuri"...

Nu e imposibil ca o astfel de tentativă să fi eşuat cândva, pe motiv de vrajbă între constructori. Dar aceasta ne interesează mai puţin. De reţinut e că patimile nu unesc niciodată, ci întotdeauna despart. Iar când suntem tentaţi să ne confecţionăm idoli, să zicem îndată, împreună cu Calist Patriarhul: "Adu-ţi aminte de turnul dezbinării şi de zidirea lui şi de despărţirea limbilor şi cunoaşte că nu toată zidirea e bună, chiar dacă pare din afară astfel".

7. PATRIARHUL AVRAAM

După relatarea despre turnul Babel, Scriptura continuă cu enumerarea urmaşilor lui Sem. La 11,26 sunt numiţi fiii lui *Terah* (=zăbavnic; întârziere): *Avram* (= Tată înalt; străin), *Nahor* (= sforăitor; mânios) şi *Haran* (= muntean; luminat). Haran a născut pe *Lot* (= ascundere; culoare închisă). Soţia lui Avram se numea *Sarai* (= prinţesă), despre care se spune că era stearpă (fapt socotit, la vechii evrei, ca dezonorant, indicând o pedeapsă divină). Iniţial, ei au trăit în Urul Caldeii, "Ur Chasidim, în sud-estul Babiloniei, pe malul unuia dintre braţele Eufratului. Perioada cea mai

IOAN SORIN USCA

☞

înfloritoare a fost pe vremea dinastiei a II-a (2110-2003 î.Hr.), după care nu mai este capitala Babiloniei, dar rămâne locul cel mai important al cultului zeiței Lunii - Nanna Sin" (*GEN*, p.342). Din Ur, s-au mutat în Haran, "oraş în nordul Mesopotamiei, centru al cultului zeului Lunii, Sin, numit Bel Harran" (*Ibid.*). Descoperirile arheologice dau mărturie că Avram a fost contemporan cu regele Hamurabi al Babilonului (1792-1750). Astfel, trăitor pe la 1800 î.Hr., el se situează, cronologic, la jumătatea perioadei dintre Potop şi Naşterea Domnului Hristos.

Pe când se afla Avram în Haran, a auzit glasul lui Dumnezeu: *"Ieşi din pământul tău, din neamul tău şi din casa tatălui tău şi vino în pământul pe care ţi-l voi arăta Eu"* (*Fac*.12,1). E indicată desprinderea fermă de polietism şi idolatrie. "Avram a părăsit închinarea la idolii strămoşilor săi şi la rătăcirile vieţii lui de până atunci, mărturisind că există un singur Dumnezeu peste toate" (Eusebiu din Cezareea). Ceea ce-i cere Dumnezeu nu e uşor: să părăsească toate cele ce se vor fi înrădăcinat în el şi să pornească spre un târâm necunoscut. Ceva similar se întâmplă, într-o măsură, cu orice credincios: "Tot astfel şi noi, crezând până la moarte în glasul lui Dumnezeu, ne-am lepădat de toate cele ce sunt în lume" (Sf. Justin Martirul). "Locul" pe care trebuie să-l părăsim nu e neapărat unul fizic: "Dar zice şi acum, într-un înţeles mai înalt, minţii care s-a făcut trecătoare şi a străbătut de la cele ce se cunosc cu simţurile, la cele ce se gândesc cu mintea" (Calist Patriarhul). Ni se cere să părăsim cufundarea în simţualitate, spre a ne putea ridica cu mintea la tainele cele negrăite.

În urcuşul duhovnicesc, tristeţea premerge bucuriei: "Ai văzut ce poruncă dureroasă a primit? Dar iată că urmează o făgăduinţă, plină de bucurie" (Sf. Ioan Gură de Aur). *"Şi Eu voi ridica din tine un popor mare, te voi binecuvânta, voi mări numele tău şi vei fi izvor de binecuvântare. Binecuvânta-voi pe cei ce te vor binecuvânta, iar pe cei ce te vor blestema îi voi blestema; şi se vor binecuvânta întru tine toate neamurile pământului"* (*Fac*.12,2-3). *Toate* neamurile pământului se vor binecuvânta în sămânţa lui Avraam; mântuirea nu este, aşadar, o chestiune naţională. Universalismul ei e susţinut cu fermitate încă de la început.

"Deci a plecat Avram, cum îi zisese Domnul, şi s-a dus şi Lot cu el. Avram era însă de şaptezeci şi cinci de ani când a ieşit din Haran. Şi a luat Avram pe Sarai, femeia sa, pe Lot, fiul fratelui său, şi toate averile ce agonisiseră ei şi toţi oamenii pe care-i aveau în Haran, şi au ieşit ca să meargă în ţara Canaanului şi au ajuns în Canaan. Apoi a străbătut Avram ţara aceasta de-a lungul, până la locul numit Sichem, până la stejarul Mamvri. Pe atunci trăiau în ţara aceasta Canaaneii" (*Fac*.12, 4-6). Când urmăm chemării lui Dumnezeu, nu trebuie să lăsăm în urmă ceva ce ne-ar putea întoarce la vechile deprinderi: "A ieşit deci din Haran, nelăsând nici o rămăşiţă a sa în el, cu tot neamul şi cu toată casa, alergând din toată inima spre ţara Canaanului. Şi urcă spre ţara înaltă, adică spre deprinderea care e aşezată sus în virtuţi, şi nu are din nici o parte vreo povârnire spre plăcerea trupească" (Sf. Chiril al Alexandriei).

Canaan e vechiul nume al Palestinei şi Feniciei. Denumirea are mai multe traduceri posibile: a) umilinţă; smerire; b) Ţara de jos, prin comparaţie cu Siria, numită în vechime *Aram* (= ţara de sus); c) roşu purpuriu (*kinakhkhu*), după vestita vopsea roşie descoperită de fenicieni.

Sichem era un "oraş canaanit în munţii Efraim, între Ebal şi Garizim (de aici probabil şi numele oraşului, "grumaz" - se afla ca grumazul între doi umeri), important centru comercial din Palestina de Mijloc, amintit de textele egiptene începând cu sec. al XIII-lea î.Hr. Populaţia originară era nesemitică" (*GEN*, p.343).

Mamvri ar putea însemna "putere", nume ce confirmă simbolistica stejarului, legat în general de puterea divină.

"Acolo S-a arătat Domnul lui Avram şi i-a zis: Ţara aceasta o voi da urmaşilor tăi! Şi a zidit Avram acolo un jertfelnic Domnului, Celui ce Se arătase" (*Fac*.12,7). În perioada patriarhală, capul familiei era săvârşitorul cultului. Dar aici desluşim, mai ales, un progres în apropierea de Dumnezeu: "Până petrecea în pământul patriei şi încă nu se mutase în ţara sfântă, i se dăduse numai vestirea că trebuie să se mute în altă ţară, nemaigândindu-se la a sa. Dar după ce a venit în ţara Canaanului şi s-a urcat spre ţara înaltă, i s-a dat harul vederii lui Dumnezeu şi siguranţa nădejdii în tăria libertăţii, îngăduindu-i-se, în sfârşit, să ridice un altar" (Sf. Chiril al Alexandriei).

Avram s-a mutat apoi la *Betel* (=casa lui Dumnezeu), iar de acolo a pornit către miazăzi. Venind foamete, Avram s-a coborât în Egipt, anticipând itinerarul viitorului popor Israel şi fuga Mântuitorului din faţa lui Irod. În Egipt, Avram a fost bine primit de către Faraon, din pricina frumuseţii Sarei. "Faraonul e icoana şi tipul desfrânării diavoleşti. Căci scopul şi strădania cea mai mare a aceluia e să strecoare şi în minţile sfinţilor seminţele desfrânării aflătoare în el, ca să primească să rodească cele iubite şi plăcute lui" (Sf. Chiril al Alexandriei). Dumnezeu a vegheat, însă, pentru ca Avram să se întoarcă fără a suferi vreun neajuns.

Întorşi în Canaan, turmele lui Avram şi ale lui Lot au sporit, încât între oamenii lui au început certuri pentru locurile de păşunat. Nil Ascetul se întreabă: "Dacă avuţiile aţâţă la pizmă pe invidioşi împotriva celor ce le au, şi-i scoate pe cei împovăraţi cu ele de la lucrurile mai de preţ, dacă taie rudenia şi aduc duşmănie între prieteni, dacă nu au nimic laolaltă cu viaţa viitoare şi nu aduc nici un folos însemnat vieţii din trup, de ce să ne depărtăm de la slujirea lui Dumnezeu, făcându-ne întregi slujitori deşertăciunii?".

Pentru a curma certurile, Avram îi propune lui Lot să se despartă. Lot a privit către câmpia Iordanului care, *"înainte de a strica Domnul Sodoma şi Gomora, toată până la Ţoar era udată de apă, ca raiul Domnului, ca pământul Egiptului"* (*Fac*.13,10). E sugerat un amestec al binelui cu răul, alăturându-se raiul Egiptului care, în Scriptură, semnifică tărâmul satanic.

Lot şi-a ales locurile din jurul cetăţii Sodoma, iar Avram s-a aşezat în *Hebron* (= comuniune; legătură). Dumnezeu reînnoieşte făgăduinţele Sale către Avraam, iar acesta, împreună cu Sarai, aşteaptă împlinirea lor. "După vârstă îmbătrânisera, dar nădejdea era tânără" (Sf. Vasile cel Mare).

E prezentată (14,1) alianţa încheiată între patru regi:

- *Amrafel* (= dătător de legi), regele Senaarului - ar putea fi vorba de Hamurabi;

- *Arioc* (= leu tare), regele *Elasarului* (= Dumnezeu leagă) - s-a încercat identificarea sa cu Rim-Sin, al treisprezecelea rege din Larsa;

- *Kedarlaomer* (= slujitor zeiţei Laganar), regele *Elamului* (= tinereţe);

- *Tidal* (= teamă; glorie), regele din Gutim.

Aceştia au pornit război împotriva unei coaliţii încheiate de alţi cinci regi (e vorba de pactul numit *Pentapolis*):

- *Bera* (= dar; răutate; frică) al Sodomei;

- *Birşa* (= gras; fiul răutăţii) al Gomorei;

- *Sinab* (= dintele tatălui), regele Admei (= pământ însângerat);

- *Semeber* (= nume puternic), regele Teboimului;

- regele din *Bela* (= mistuire, nimicire) sau Ţoar.

"Toţi aceştia din urmă s-au adunat în valea Sidim, unde e acum Marea cea Sărată. Doisprezece ani stătuseră ei în robia lui Kedarlaomer, iar în anul al treisprezecelea s-au răzvrătit" (*Fac*.14,3-4). Cei din pactul Pentapolis au luptat împotriva celor patru regi, dar au fost învinşi. *"Valea Sidimului era însă plină de fântâni de smoală; şi, fugind, regele Sodomei şi regele Gomorei au căzut în ele, iar ceilalţi au fugit în munţi"* (*Fac*.14,10). Nil Ascetul tâlcuieşte pe larg acest pasaj, tâlcuire din care rezumăm: 5 regi poartă război împotriva a 4 regi. Este războiul simţurilor omului (în număr de cinci) împotriva lucrurilor sensibile (4 sunt elementele materiei). Până la 12 ani, simţurile se supun fără cercetare lucrurilor sensibile. Când omului i se întăreşte cugetarea şi simte paguba ce o are, plănuieşte răscularea şi scăparea din robia simţualităţii. Însă, dacă suntem biruiţi, ne aruncăm, precum cei 5 regi [de fapt, numai doi], în fântâni cu smoală; prin fiecare simţ ne cufundăm în smoala lucrului sensibil, iubind mai mult lucrurile de aici, decât cele văzute cu mintea".

Origen are unele diferenţe de nuanţă: "Toate ereziile şi toate păcatele se întâlnesc într-o vale, într-o *vale de sare*. Căci păcatul şi nedreptatea nu urcă, ci coboară de obicei spre cele de jos şi inferioare. Dacă vei gusta din apa acestor fântâni, dacă cugeţi la cele eretice şi dacă accepţi tristeţea păcatului, pregăteşti în tine materialul focului şi rugul gheenei".

Cei patru regi au prădat cetăţile învinse, luând şi captivi, între care se afla şi Lot. Aflând acestea, Avram *"a adunat pe oamenii săi de casă, trei sute optsprezece"*, a urmărit pe vrăjmaşi şi i-a învins, eliberând prizonierii (14, 11-16). Barnaba vede o taină în eliberarea captivilor prin cei 318 slujitori ai lui Avram. 318 este 300+10+8, numere notate de vechii greci astfel: 300 cu litera *taf* (t), 10 cu *iota*, iar 8 cu *ita*. *Iota* şi *ita* sunt primele litere ale numelui Iisus, iar semnul "T" închipuie crucea. "Deci slugile lui Avram arată mântuirea; cu alte cuvinte: cei care aleargă la semn şi la nume ajung domni ai prizonierilor şi ai multor neamuri necredincioase care au urmat acelora" (Clement Alexandrinul).

Avram a refuzat orice dar din partea regelui Sodomei (nu se arată cum a scăpat din fântână), deoarece *"oamenii Sodomei erau răi şi tare păcătoşi înaintea Domnului"* (*Fac*.13,13). Acceptă, în schimb, darurile lui Melchisedec: *"Iar Melchisedec, regele Salemului, i-a adus pâine şi vin. Melchisedec acesta era preotul Dumnezeului celui Preaînalt. Şi a binecuvântat Melchisedec pe Avram şi a zis: Binecuvântat să fie Avram de Dumnezeu cel Preaînalt, Care a dat pe vrăjmaşii tăi în mâinile tale! Şi Avram i-a dat lui Melchisedec zeciuială din toate"* (*Fac*.14,18-20). Melchisedec e un personaj învăluit în mister: apare brusc, pentru ca apoi să nu se mai vorbească despre el, ca şi cum ar fi fără de început şi sfârşit. Este preot monoteist într-un ţinut renumit prin idolatria sa de un materialism cras. În fine, întâmpină pe Avram cu pâine şi vin, închipuind materiile euharistice. "Înţelepţii în cele dumnezeieşti nu l-au numit pe Melchisedec numai *de-Dumnezeu-iubitor*, ci şi *preot*, ca să arate celor înţelegători că acela nu se îndrepta numai el spre Dumnezeu Cel cu adevărat existent, ci conducea şi înălţarea altora, ca ierarh, spre adevăratul şi singurul Început dumnezeiesc" (Sf. Dionisie Areopagitul).

Melchisedec (= regele dreptăţii) era preot în *Salim* (= pace), nume al viitorului *Ierusalim* (= cetatea păcii). Aceste denumiri anunţă venirea lui Hristos-Împăratul păcii (v. *Ps*.109,4; *Evr*.7,1-11).

"Melchisedec, preotul Domnului celui Preaînalt, a primit cu pâine şi cu sare pe Avram, care s-a întors după învingerea celor de alt neam. Masa aceea preînchipuia masa aceasta mistică, după cum şi preotul acela era tipul şi icoana adevăratului Arhiereu Hristos" (Sf. Ioan Damaschin). Cuvântul ne mai atenţionează că, asemeni lui Avram, să ne apropiem şi noi de Sfintele Taine doar după ce am biruit pe cei *de alt neam*, adică patimile şi gândurile păcătoase. "Biruind deci pe vrăjmaşii văzuţi şi nevăzuţi şi neprimind nimic de la lume, ci cinstind mai mult bogăţia de sus, suntem binecuvântaţi de Hristos, Împăratul păcii. Suntem binecuvântaţi ca unii ce primim locuinţa cerească drept mirende a vieţii celei de taină" (Sf. Chiril al Alexandriei).

După Sfântul Maxim Mărturisitorul, Melchisedec s-a învrednicit, prin har, să devină mai presus de timp şi de fire, căci avea *cunoştinţa* care circumscrie timpul şi veacul şi *contemplaţia* ce depăşeşte existenţa a toată fiinţa materială şi nematerială: "Acest mare Melchisedec, pentru virtutea dumnezeiască întipărită în el, s-a învrednicit să fie chip al lui Hristos Dumnezeu şi al tainelor Lui negrăite".

(va urma)

LA VREME DE ZAVERĂ

SIBIU - DECEMBRIE 1989

Derularea evenimentelor, de duminică până vineri 22 decembrie (ora 12), este prezentată aici numai pe fragmente. Criteriul avut în vedere este subiectiv. Am reținut numai câte ceva din ceea ce am gândit și simțit atunci, numai câteva din faptele pe care le-am văzut sau la care am luat parte. Completări vor veni mai târziu.

Sâmbătă, 15 decembrie 1989, ca în fiecare seară, vegheam până la ora 1 (când se termina programul la Europa Liberă). Între orele 23 și 24 a sunat telefonul. Un bărbat în vârstă, disperat, îmi spune că la Timișoara este revoluție, "armata și miliția ne omoară". A urmat schimbul de replici normale într-o asemenea situație. Cine sunteți, pe cine căutați? Și-a îngăimat numele, mi-a zis că ar fi o greșeală dar a insistat să ascult la receptor "ce este în stradă". Vacarm, împușcături. A închis, jelind. Am rămas pe gânduri. Să fie adevărat sau este doar o provocare? De la radio, nici o confirmare! Nici Belgradul, nici Budapesta nu aveau în buletinele lor de știri Timișoara, Temesvár, Rumunija, Oláhország. Mi-a trebuit o săptămână să pricep. Sâmbătă, în 16 decembrie, revolta din Timișoara a fost reprimată doar cu bastoanele. Se proceda la o provocare, a revoltei? Liste cu indivizi aflați sub supravegherea Securității trebuie să fi fost luate din Direcția întâi, informații.

Luni, în 17 decembrie, între cei care ne agitam să facem ceva a circulat ideea de a chema la un miting joi, 21 decembrie, ora 9, în Piața Republicii (azi Piața Mare). Armata, Miliția și Securitatea au fost puse în stare de alarmă. Din locuințele vecine, acest lucru era lesne vizibil. Patrule mixte, de milițieni și gărzi patriotice, umblau în tot orașul. Numeroșii soldați de gardă deveniseră, marți și miercuri, pentru copiii care-și improvizau joaca pe lângă gardurile unităților militare, nesperate obiecte de atracție. Jucării din plastic și improvizații din lemn erau armele cu care era mimat, "ca la televizor", războiul.

Inocența infantilă rezuma, cu anticipație, ceea ce avea să se întâmple. Dar când și cum? Erau ultimele momente când Ceaușescu se putea salva, fie renunțând, fie slăbind chingile.

Oricât de crâncenă ar fi fost represiunea, sorți de izbândă nu erau. Nu putea fi ucis un întreg popor. În aceste două zile am înțeles că voi ieși în stradă fără nici o reținere și ca după demonstrații nu va mai fi un comitet P.C.R. pe lângă care să trec.

Eu însumi am îndemnat, la început cu prevedere, apoi tot mai fățiș, sute de persoane, prieteni, cunoștințe, vecini, colegi: joi la ora 9, în centru!

Miercuri, 20 decembrie, la întreprinderile industriale ale orașului, persoanele ieșite din schimbul doi s-au constituit în grupuri de așteptare a celor ce vor ieși dimineața de la lucru și a celor ce vor intra în schimbul întâi. Numărul lor total a fost de vreo 600 de oameni.

Joi, 21 decembrie, încă înainte de 9, se îndreptau spre centru coloane de oameni. Coloana care venea dinspre Podul Gării a fost atacată la Sala Thalia. Cei căzuți sub loviturile bastoanelor de cauciuc au fost îndesați în dube și duși la Miliție. Manifestația a fost risipită în trei: pe străzile Gimnasticii, Cetății și Gheorghe Lazăr. Pe strada Cetății coloana a fost din nou atacată de milițieni. Alți căzuți sub lovituri, altă recoltă de arestați. Pe strada Lazăr coloana a fost ajunsă din urmă chiar la poarta liceului. Milițieni coborâți în fugă, cu bastoanele, au înhățat câțiva oameni. S-a produs prima victimă (neînregistrată ca atare) a represiunii: un bătrânel, cu două sticle goale de lapte într-o plasă, a căzut moale lângă zidul Episcopatului evanghelic. A fost dus la morgă de o mașină a Salvării abia peste aproximativ o oră.

În Piața Mare, miliția a intervenit cu trei autoturisme, sub comanda maiorului de circulație Suciu, care răcnea animalic în difuzorul Daciei: "Cărați-vă, împrăștiați-vă, futu-vă muma-n cur de bandiți și huligani, că vă împușcăm pe toți!" (mai târziu va fi pedepsit cu un transfer la Deva și o avansare în grad!!!). Acest "cadru de comandă" a repezit mașina în mulțime, doborând câteva persoane. Din cele două ARO și din Dacie au coborât scutieri, care au tăbărât cu bastoanele pe oameni. Profesioniști cum erau, au înșfăcat doi tineri, pe care i-au bătut până la sânge și i-au îndesat în cele două ARO. Furia mulțimii, însă, i-a răzbit. S-au repezit spre mașini. Doi soldați au rămas pe jos. Autoturismul lui Suciu (care nu a coborât) și unul dintre ARO-uri au dispărut spre strada Avram Iancu. Unuia dintre ARO-ri nu i-a pornit motorul; a fost înconjurat de către mulțime și zgâlțâit puternic. Parbrizul i-a fost spart cu un fier, iar subofițerul de la volan, căruia cioburile de sticlă i-au însângerat fața, striga cu spaimă: "Nu mă omorâți, am copii!"... Replica unuia: "Dacă ai copii, ce cauți aici?" Se va fi lipit ceva de el, pentru mai târziu, după bătaia zdravănă primită? Până la urmă ARO-ul a fost răsturnat. În jurul lui s-a creat un cerc liber, cu o rază cam de 5-6 metri. Sute de ochi priveau, mirați, simbolul atotputerniciei Miliției. Plafonul, zdrobit de asfalt; inscripția "Miliția" se putea citi răsturnat. Roțile se învârteau în aer. În clipa asta de liniște, o fată de liceu a strigat: "PUNEȚI FOC!" Și-a desprins de la gât fularul mare, galben. L-a întins: "de la rezervor". Și ars a fost! Acolo, în fața Casei Albastre, a rămas mai mult de o săptămână. Pentru prima dată Miliția fusese înfrântă!

Pe latura cu restaurantul Dunărea au pătruns câteva camioane ale Ministerului de Interne.

Scutieri în formații compacte au atacat în direcția Turnul Sfatului, magazinul Curtea de Fier, strada Avram Iancu. Containerele metalice, goale, pentru confecții, aflate în fața magazinului Moda, au fost răsturnate. PRIMA BARICADĂ! Masa compactă de demonstranți - din zid în zid - a rezistat. Multe scuturi, cărți și bastoane au fost smulse ca trofee. Pot fi admirate, ca atare, prin zeci de case din Sibiu.

Apoi au intervenit pompierii. Dinspre Primăria Veche spre cofetăria Perla. Sute de oameni am simțit pe pielea noastră jeturile de apă. Pe aceeași direcție, masa de oameni este din nou despicată. Un ABI (automobil blindat de intervenție). Cred că toți vedeam pentru prima oară, de-a adevăratelea, o asemenea arătare. Apă, gaz, căldură, curent electric nu aveam, dar aveam ABI, produs al industriei grele, cu "pivotul ei, ind. constructoare de mașini"! A aruncat grenade lacrimogene. Una a fost azvârlită prin ușă. Nu zăream decât pantalonii albaștri de uniformă. Apoi s-a rostogolit peste picioarele noastre o cutie de carton, de mărimea și culoarea "săpunului de rufe" din comerțul socialist. De lângă zidul gostatului, un tânăr a apucat-o cu iuțeală și a vârât-o înapoi. Ușa s-a trântit. Monstrul cu carcasă din oțel își croia drum printre oameni. De la Romarta a luat-o pe strada Bălcescu. Armata deja sosise de la 10.30 în ordine, dar fără comenzi, soldații s-au aliniat pe bordura trotuarelor, din metru în metru. Toată operațiunea a durat un sfert de oră. Tensiunea era mare. Când se va da ordin de tragere în noi? Dar în spate, până în zidurile caselor, lumea era în masă compactă! Pe strada Bălcescu a înaintat o coloană de TAB-uri. De la Farmacia

Sibiu, joi 21 Decembrie 1989, dimineața. Comitetul Județean P.C.R. Pompierii și armata blochează strada Jiului.

Sibiu, joi 21 Decembrie 1989, dimineața. Containerele metalice cu care s-a realizat prima baricadă, între magazinul Moda și Turnul Sfatului.

Sibiu, joi 21 Decembrie 1989, dimineața. Piața Mare. Prima mașină a Miliției distrusă de demonstranți.

Sibiu, joi 21 Decembrie 1989, librăria Luceafărul. "Operele de o inestimabilă valoare teoretică și practică" mai scot încă fum.

Sibiu, joi 21 Decembrie 1989, dimineața. Comitetul Județean P.C.R. Este blocată și strada Ion Rațiu.

Sibiu, joi 21 Decembrie 1989, dimineața. La Coroana. Grupuri de cetățeni se îndreaptă spre centru.

24 la Agenția CFR, șarpele de oțel a încremenit. Mulțimea de tineri a urcat pe TAB-uri. Băteau în blindaje cu mâinile, cu picioarele. Nu era agresivitate! Deja se striga: ARMATA E CU NOI!

Când desfășurarea armatei în Piața Mare a fost încheiată, s-a ordonat "foc în aer". Totuși, au căzut morți și răniți, lângă statuia lui Lazăr! Nu s-au produs incidente între manifestanți și armată. Percepția generală și imediată a fost că ***altcineva*** *a tras.*

Între 12.15 și 12.30, forțele M.I., milițieni, securiști, pompieri eșuaseră în acțiunea de reprimare. S-au retras în sediile lor din strada Armata Roșie... Însă, câteva zeci nu vor mai ieși. Împușcați de armată, vor fi transportați la morgă. Acolo, în curtea dinspre spitalul nou, erau așezați în stive, după modelul depozitelor de lemne. Alte zeci vor fi răniți. Ceilalți, după un stagiu de arest în bazinul de înot și câteva simulacre de procese, sunt astăzi polițiști avansați în grade. Două săptămâni nu s-au mai văzut milițieni în Sibiu! După Anul Nou, au apărut câțiva, care umblau spășiți, cu banderolă tricoloră pe braț: poliția poporului!

La Consiliul Județean (și Comitetul PCR), soldații erau aliniați umăr la umăr. Străzile laterale erau blocate cu mașini de pompieri. Un ofițer de Miliție, bărbat foarte înalt, blond, avea comanda în partea dreaptă a dispozitivului. Bulevardul Victoriei era plin de manifestanți, între magazinele Fântână și Kwanka. Camionul masiv, roșu, s-a pus în mișcare spre axul străzii. Ne despărțea un spațiu liber de 12-15 m. Întregul front a făcut un pas înapoi. Al doilea nu s-a mai putut. Ne striveam între noi. Eram chiar în fața celui de la volan. Prin plasa de sârmă care proteja parbrizul vedeam un bărbat zdravăn, la 50 de ani, brunet. Cămașa udă de pe mine, parcă, nu mai era rece! Mă încălzeau trupurile din spate, în care mă strângeam, sau frica? Iar mașina creștea! Milițianul a ieșit un pas din front și i-a făcut semn să se retragă. Ne mai despărțeau, posibil 6 m., posibil 8 m. Era sub ferestrele biroului "tovarășului prim-secretar" Nicu Ceaușescu.

Din toate părțile, orașul vuia de mulțime. În Piața Mare, armata păzea tăcută un spațiu pustiu.

Mi se alăturaseră, pe acest corso, elevi care mă cunoșteau, de la liceele Lazăr, Brukenthal, 7 - Construcții, precum și mulți seraliști de la Liceul Agricol. Grupul se îngroșase la vreo 40-50 de persoane. Gură-cască (erau mulți) umblau agale prin dosul șirurilor militare. Cetățeni neimplicați. Am defilat prin fața soldaților, dinspre Romarta spre restaurantul Dunărea și Biserica Catolică. Din mers, ei, acești elevi, au reconstituit imnul "Deșteaptă-te române". Va fi cântat apoi de zeci de mii de piepturi, seara, în coloanele care au străbătut orașul.

Pe la orele 18-19, str. Ștefan cel Mare era plină, între viaductul spre Agnita și Miliție. De la Biserica din Ștefan cel Mare, l-am luat cu noi pe preot, împreună cu praporii. Mii de lumânări pâlpâiau în întuneric. Se scanda: "Armata e-a poporului, nu a dictatorului!"; "Jos Ceaușescu!"; "Jos savanta!"; "Jos criminalii!"; "Jos comuniștii!"; "Ofițeri și soldați, nu uitați c-aveți frați!"; "Sibiu, Timișoara și mâine-n toată țara...!"

Am cerut arestații. De la Securitate au răspuns că sunt la Miliție iar de la Miliție, că au fost eliberați! Brazii din fața clădirilor au fost arși, mașinile milițienilor și securiștilor incendiate. Cu piatra pavajului am spart geamurile. La 21.30, din clădirea Miliției au aruncat grenade lacrimogene și au tras rafale de arme. "Trag, porcii!", au tunat în cor sute de voci. Câțiva inși erau pe jos. Prin fața unui TAB care defila încet, primul mort din acest punct fierbinte era dus pe brațe. Asupra mașinilor de la Salvare, care adunau răniții și morții, s-a tras de asemenea. Ultimul a putut fi luat numai de către o utilitară "TV" a armatei. Sub rafalele de la etajul trei al clădirii, mulțimile dădeau înapoi. În stradă, rămâneau câțiva. Așa am văzut-o pe profesoara Sabina BRANGA, cu o piatră de pavaj în mână. Mică și plinuță, nici n-ar fi putut să fugă. Se agita pe un metru pătrat strigând: "Nu vă lăsați, pe ei, nu fugiți!". Băiatul ei, student la Informatică, efectua serviciul militar la trupele de Securitate din Tg. Mureș!

Am ajuns acasă pe la orele 1 noaptea...

Vineri, 22 decembrie, am sosit la liceu la ora 6 dimineața. În Piața Mare erau 200-300 de oameni. Împreună cu administratorul Romulus Grama, am luat din "magazia cu materiale de propagandă" câte un teanc gros de portrete ale familiei prezidențiale. Ne-am încins cu ele. Am strâns cordonul hanoracelor. Am pătruns, dinspre Dunărea spre CEC, prin mulțimea din Piață. Scoteam din sân câte un Ceaușescu "de cadou". Efectul era instantaneu. Pe unde trecusem era o diagonală de furie în a-l scuipa pe "cel mai iubit fiu al poporului", a-i scoate ochii, a-i rupe urechile... Scene de Tănase Scatiul! Dar asupra unei cópii...

Nu se întâmplă, însă, nimic. Miliția și Securitatea nu mai erau în stradă. Armata asista la un spectacol. Vitrinele librăriilor au fost sparte, iar "operele de o inestimabilă valoare teoretică și practică" s-au arătat a fi scrum. Subliniez un gest de luat aminte: nici un obiect expus (stilouri, pixuri, serviete, etc.) nu a fost furat. Coloanele de manifestanți cutreierau orașul. Se profila riscul risipirii. Nu se putea să abandonăm strada, din delăsare. Piața Unirii era plină, pe la orele 10. S-a pătruns în Casa de Cultură a Sindicatelor. Prima clădire publică ocupată! "Să montăm microfoane afară!" - s-a auzit o voce. Un grup de cunoscători în materie au efectuat operația. A patruns pe copertina intrării principale o gloată. Există riscul să se prăbușească. Am pus o gardă de trei bărbați la ușa de acces a acesteia: Romulus Grama, Aurel Rozor, Werner Kremer. Cei de jos așteptau să audă ceva. Pe Casa de Mode, pe Hotelul Continental și Magazinul Dumbrava erau militari și civili înarmați. Filmau! Dintre noi, coerent a vorbit prof. Mihon și Aurel Maxim. Eu am pus două întrebări: 1. Cine suntem noi și cine nu suntem noi? și 2. Ce vrem noi și ce nu vrem noi? Și am răspuns: 1. Noi suntem poporul, nu "imperialiști", "fasciști" sau "huligani"; 2. Noi vrem alegeri libere, vrem democrație, pluralism politic, respectarea individului și prosperitate. Nu mai vrem dictatură, teroare, minciună, totalitarism, foamete, frig și comunism. (Textul integral a fost publicat în "Dimineața -Sibiu", 14 aprilie 1990). A citit un program (pe care l-am parcurs atunci în fugă și cu care m-am pronunțat de acord) preotul Streza (pe care, cunoscându-l, eu l-am acceptat pe copertină). A rostit o rugăciune la care Piața Unirii a îngenunchiat...

Am propus formarea unui comitet. În acest sens, cei de jos să-și delege câțiva dintre ei, pe întreprinderi și instituții. Era ora 11. Am ocupat sala mare de spectacole. Grupuri de bărbați făceau controlul la toate ușile. Operațiunea se desfășura, desigur lent. Trecuse deja o oră. Așteptam pe scenă, să mai intre câțiva. Era 12,15 când a început să se tragă. S-a produs învălmășeală. Mulți s-au risipit pe după ziduri. Un nucleu mai tenace am hotărât să ne baricadăm în clădire. Ne-am zis "Comitetul de apărare".

Ce am făcut și la ce am participat eu, de duminică 16 până vineri 22 decembrie, se numea "instigare", "uneltire contra ordinii sociale", "manifestare dușmănoasă", "provocare", "revoltă", "răscoală". Altădată, pentru asta existau: condamnarea la moarte, sau Aiud, Gherla, Sighet, Canal. La alte vremuri, alte soluții.

Cu începutul de organizare și bruma de program, făcusem primul pas în domeniul de definiție al ***revoluției****. Soluția ordinii sociale a venit:* ***contrarevoluția****. Dar despre asta, cu alt prilej.*

ION UNGUREANU
Wiesbaden, 1996

Fotografiile reproduse au fost realizate de autor.

LA VREME DE ZAVERĂ

TALMUDUL

"Eu nu sunt cetățean american de religie mozaică. Eu sunt evreu. Sunt american de 63 de ani, dar sunt evreu de 4000 de ani."
Rabinul Stephen S. Weise

11. GHEMARA

După perioada tanaiților, învățătorii care au redactat *Mișna*, a urmat perioada amoraimilor, interpreții. Versetele din conținutul lapidar al *Mișnei* au fost reluate, analizate și tălmăcite de-a lungul a șase generații de rabini. Rodul acestei munci, desfășurate pe parcursul a trei secole (200-500 d. Chr.), a fost cea de a doua parte a Talmudului, *Ghemara*.

Dacă elaborarea *Mișnei* s-a făcut pe pământul Palestinei, comentariile la colecția preceptelor Tradiției orale au fost întocmite, în paralel, în cele două zone geografice locuite de evrei, Palestina și Mesopotamia. Deși între academiile palestiniene și cele din Mesopotamia a existat un permanent contact prin intermediul învățaților peregrini, *"nehudi"*, cele două *Ghemare*, cea palestiniană și cea babiloniană, au caractere distincte, atât sub aspectul dimensiunilor, cât și al orientării generale în spiritul căreia le-a fost redactat conținutul. Ca urmare, în universul spiritual iudaic din *Mișna* lui Rabbi Jehuda s-au născut două corpuri doctrinare denumite, după centrele în care au trăit și au creat învățații care le-au elaborat, *Talmudul palestinian* și *Talmudul babilonian*.

Spre sfârșitul secolului al patrulea, școlile rabinice din Palestina și-au sistematizat comentariile la *Mișna*, definitivând actuala *Ghemara* palestiniană. Autorul ei, Rabbi Jochanan, a trăit în jurul anului 300, dar forma definitivă a Talmudului palestinian a fost realizată abia peste 150 de ani de rabinii Jona Ben Mani și Jose Ben Abin. Cu privire la valoarea Talmudului palestinian pentru evoluția religioasă a lumii iudaice, părerile comentatorilor evrei sunt împărțite. Hirsch Graetz, în *Geschichte der Juden*, consideră că *"Talmudul palestinian a venit pe lume la o oră nefastă. El a fost întotdeauna neglijat și tratat ca un copil vitreg"*. Dimpotrivă, Simon Federbush, în capitolul intitulat "The Talmud" din lucrarea *The Great Jewish Book and their influence on history*, consideră că Talmudul palestinian se distinge prin *"claritatea și logica sa"*. Evoluția spiritualității iudaice se pare însă că a acreditat punctul de vedere exprimat de Graetz. Astăzi, Talmudul palestinian este o piesă care interesează numai cercurile de cercetători ai evoluției spirituale a iudaismului. În schimb, Talmudul babilonian a fost și continuă să fie îndrumarul religios fundamental al evreilor de pretutindeni.

*

Odată cu decăderea învățământului și cu desființarea patriarhatului, Iudeea își pierde importanța ca centru spiritual al lumii iudaice, locul ei fiind luat de Babilonia. Fervoarea religioasă, dar și situația economică înfloritoare a populației evreiești din regatul sassanziilor, au făcut ca în centrele urbane locuite de evrei, cu precădere la Sura și Pumbadita, să ia ființă adevărate universități iudaice, care au menținut o legătură continuă cu Țara Sfântă. Rabinii din Mesopotamia și-au înscris numele printre cele mai ilustre figuri de amoraimi, cu remarcabile contribuții la elaborarea *Ghemarei*. Din rândurile lor s-a impus, ca o personalitate deosebită, **Rabbi Așî** (352-427). Îmbinând seriozitatea școlii din Sura cu spiritul de analiză și pătrundere al școlii din Pumbadita, el a fost unanim recunoscut ca adevăratul coordonator al eforturilor depuse de amoraimi pentru desăvârșirea Talmudului. Contempora-nii i-au acordat titlu onorific de *"rabbana"* (învățătorul nostru). Meritul său, dar și al discipolului său **Rawina** este de a fi ordonat imensul material al *Ghemarei* și de a-l fi redactat în scris.

Rabbi Așî nu a fost un visător. El a temperat

speranțele mesianice alimentate de prefacerile care aveau loc în lume din cauza năvălirilor barbare și mai ales de decăderea Romei, în al cărei declin evreii vedeau o pedeapsă divină. Marele său merit constă însă în redactarea *Ghemarei*. Graba sa de a încheia redactarea Talmudului s-a dovedit întemeiată, deoarece la numai un sfert de veac de la moartea sa s-au declanșat persecuții împotriva evreilor și în regatul persan. Primele restricții religioase au fost impuse de regele Yezdegert II (439-457), care le-a interzis evreilor să sărbătorească sabbatul. Cauza acestei măsuri trebuie căutată în influența preoților lui Zaratrustra asupra regilor persani. Aceste restricții se vor transforma în persecuții sângeroase în timpul domniei regelui Peroz (459-484), care a ordonat uciderea a jumătate din populația evreiască din Ispahan și educarea silnică a copiilor evreilor în cultul parsismului. Persecuțiile s-au extins și asupra comunităților din Babilonia, făcând pentru prima oară martiri în această zonă a diasporei iudaice. Din fericire pentru comunitățile evreiești din Persia, persecuțiile au încetat odată cu moartea lui Peroz. Urmașii săi, Balaș și Kawadh, au pus capăt persecuțiilor și vechea ordine a putut fi restabilită. Școlile rabinice au fost redeschise și ultimii învățați amoraimi, la Sura-Rawina, iar la Pumbadita-Jose, au desăvârșit opera lui Așî, ei fiind considerați ultimii reprezentanți ai epocii amoraimilor. Încheierea Talmudului babilonian prin rotunjirea Ghemarei, are loc la sfârșitul secolului al cincilea când în Europa luau ființă, pe ruinele Romei, regatele goților și francilor.

Există în Talmudul babilonian adaosuri și completări provenite de la învățați ulteriori, *"saboraimii"*. Ei au urmat și au pus ultima trăsătură de condei pe textul Talmudului babilonian.

*

În timp ce **Talmudul**, sub aspectul formei exterioare, este alcătuit din **Mișna și Ghemara**, sub aspectul conținutului interior el este structurat în **Halacha și Aggada**. *Halacha* conține legea talmudică, ansamblul de precepte obligatorii cu privire la modul în care trebuie să se desfășoare viața comunităților iudaice. *Aggada* este alcătuită din narațiuni în formă de proverbe, comparații, anecdote și legende, ca și din tălmăcirea Bibliei în cadrul predicilor de Sabbat. Cu toată deosebirea dintre ele, cele două modalități de exprimare ale spiritualității talmudice nu sunt rupte una de alta. *Halacha* și *Aggada* se întregesc, la fel cum în religia creștină se întregesc Decalogul și Evangheliile. *Halacha* este tălmăcită și adâncită prin exemplificări în Aggada. În multe cazuri, *Aggada* extinde *Halacha* legând principiile normative de situații concrete din viață. La fel cum un schelet țeapăn și rigid are nevoie de mușchi și sânge pentru a face posibilă viața și mișcarea, tot astfel ceea ce este fluid și mobil are nevoie de un suport pentru a nu se dezagrega. În acest mod se manifestă în Talmud interdependența dintre *Halacha* și *Aggada*.

În general, pentru cineva din afara cercului iudaic, partea aggadică a Talmudului este mai accesibilă. Ea se extinde pe o treime din textul Talmudului babilonian și conține meditații metafizice, teologie, filozofie, etică, evenimente istorice, tradiții iudaice, descrierea unor personalități, probleme științifice din medicină, matematică, astronomie, medicină, psihologie etc. *Aggada* este unica sursă istorică pentru poporul evreu despre evenimentele care au avut loc în perioada talmudică, relatând despre întâmplări, idei, personaje și condițiile de viață din acel timp. De asemenea, ea conține piese de literatură (în proză și poezie) de o remarcabilă sensibilitate (care, pe lângă rostul lor educațional, constituie un prilej de desfătare pentru marea majoritate a evreilor, incapabili să aprofundeze întortochiata jurisprudență halachică).

*

În școlile Babiloniei, Talmudul a fost intens comentat până în secolul IX. Începând cu această perioadă istorică, știința talmudică și-a făcut drum în spațiul arabo-spaniol și francez. Cel mai celebru comentariu care a fost redactat în Vest, comentariu care își menține valoarea până în ziua de astăzi, este datorat lui Rabbi Șlomo, cunoscut sub numele de Rași (1040-1105).

La aproximativ o sută de ani după moartea lui Rași, s-a început să se alăture textului Talmudului un comentariu cuprinzător. În edițiile de astăzi el se găsește tipărit pe pagina interioară a filei, în formă de coloane înguste, în care se folosesc încă literele uzuale din trecut, așa-numita *"scriere Rași"* (care se abate oarecum de la literele de tipar ebraice normale). Comentariul scris de Rași este prezent în aproape întregul conținut al Talmudului. Numai câteva tractate au comentariul scris de ucenicii lui Rași.

Târziu, în Evul Mediu, comentariul lui Rași a fost întregit prin alte adaosuri, denumite *Tasaphot*. Astăzi, ele apar pe pagina exterioară a filei și provin de la discipolii lui Rași. Textul (scris cu caractere mici și întinzându-se pe toată pagina) are autori diferiți de la un tractat la altul. Chiar în partea inferioară a paginii se mai găsesc, pe lungimea unui rând și jumătate, note introduse în secolul 18. Alte note, datând din aceeași perioadă, sunt plasate în exteriorul paginii. În multe tractate, la sfârșitul textului, sunt anexate comentarii din perioade diferite.

Imaginea reprodusă reprezintă prima pagină a Talmudului babilonian. Textul, care se citește de la dreapta la stânga, începe cu cuvântul încadrat în rama de deasupra coloanei centrale. Primele 13 rânduri conțin textul *Mișnei*. Textul care începe pe rândul 14, cu două caractere mari după semnul *, este *Ghemara*. Restul textului de pe pagină conține comentarii, note și mențiuni, așa cum s-a precizat mai sus. Textul central, *Mișna* și *Ghemara*, se întinde pe mai multe pagini ale Talmudului, până la epuizarea conținutului tractatului respectiv.

(va urma)

Gabriel CONSTANTINESCU

SIONISMUL

TERIBILUL SECRET AL RĂZBOIULUI RECE

EUSTACE MULLINS

Deşi "Războiul rece" este definit de lexiconul Webster ca *"un conflict între două naţiuni, purtat cu mijloace politice, neviolente"*, perioada de patruzeci şi patru de ani cât a durat această formă de război dintre Rusia şi Statele Unite (război declarat în 1946 şi terminat oficial în 1990, printr-o declaraţie de prietenie şi un tratat de reducere a armamentului) a fost plină de conflicte armate şi revoluţii. Au avut loc acţiuni jandarmereşti, ca războaiele din Coreea şi Vietnam, *"războaie de gherilă"* şi multe alte forme de conflicte armate între popoare, cum sunt şi înfruntările constante dintre arabi şi israelieni.

Este un triumf al *Noului-limbaj** şi al controlului minţilor faptul că privim această perioadă de patruzeci şi patru de ani de conflicte ca pe un răstimp în care am fost ocoliţi de distrugerile provocate de războaie. Este, de asemenea, un triumf al Mişcării Sioniste, care a fost forţa motrice din spatele multor conflicte care au marcat anii Războiului rece. Războiul rece nu a fost niciodată o luptă înverşunată şi neîntreruptă între forţele ireconciliabile ale Capitalismului şi Comunismului; de fapt, cele două protagoniste principale, Statele Unite şi Rusia, erau guvernate, ambele, pe baza ideilor lui Karl Marx, întemeietorul mişcării mondiale comuniste. Ambele introduseseră în legislaţia lor principiile Manifestului Comunist din 1848, adică impozitul progresiv pe venit, banca centrală, învăţământul public laicizat.

Tragedia Războiului rece constă în aceea că a fost un conflict artificial, montat de Mişcarea Sionistă numai cu scopul asigurării unui flux continuu de ajutoare militare din Statele Unite către Israel. Aceste ajutoare erau esenţiale atât pentru supravieţuirea Statului Israel, cât şi pentru planurile lui de expansiune în Orientul Mijlociu. Este uimitor că această faţă a istoriei este semnalată acum prima dată. Unul dintre principalele personaje politice de după declanşarea Războiului rece, James V. Forrestal, prim secretar în Ministerul Apărării, a fost sacrificat ritual de Israel atunci când s-a opus, cu hotărâre, deposedării Statelor Unite de o parte a arsenalului militar, cedat Israelului. Presa a vehiculat povestea despre o *"instabilitate mentală"*, pregătind opinia publică pentru o *"sinucidere"*. Succesorul său, Robert A. Lovett de la firma Brown Brothers Harriman, a acceptat rapid toate comenzile din partea Statului Israel. Moartea lui Forrestal a constituit probabil semnalul că *"Războiul rece"* devenise, imediat după declanşarea lui, o operaţiune a aparatnicilor sionismului. La urma urmelor, însuşi Forrestal îl împuternicise pe George Kennan, în calitate de autor al *"planului de rezistenţă"* care a apărut la timp în *Foreign Affairs* (publicaţia oficială a Consiliului Relaţiilor Externe) şi care a devenit programul operativ pentru mai mult de patru ani în timpul Războiului rece.

CHURCHILL SE CONFESEAZĂ

Conducerea sionistă a Războiului rece este evidentă şi în personajul ales spre a-l declara oficial. Winston Churchill, un politician şomer în Anglia, a fost ales pentru această onoare din cauza simpatiilor sale pentru sionism, simpatii neîndoielnice, dar manifestate discret. Când a declarat Războiul rece ca o stare de fapt (în discursul de la Colegiul Fulton din Missouri, la 5 Martie 1946), el pleda pentru cauza sionistă. Cum însă Churchill era prea abil pentru a declara deschis angajamentul său de lungă durată faţă de sionism, nu am reuşit să descopăr, după cincisprezece ani de cercetări, decât o singură referinţă la acest punct central al carierei sale. Abba Eban, mulţi ani ambasador la Washington şi unul dintre creatorii Statului Israel, în autobiografia sa PERSONAL WITNESS: ISRAEL THROUGH MY EYES (Putnams, New York, 1992), se referă la Churchill ca *"'jubilând pentru cauza noastră sionistă"*. La pagina 62, Eban relatează că *"Churchill numise un comitet în cadrul Cabinetului de sub preşedinţia lui Herbert Morrison, iniţiind propunerea de întemeiere a unui stat evreiesc în 1944. Dacă această iniţiativă ar fi fost adoptată de Cabinetul britanic, cel de al doilea război mondial s-ar fi încheiat pentru sionism la fel de triumfal ca şi primul. Churchill era atât de cuprins de euforie încât l-a convocat pe Weizmann (Chaim Weizmann, întemeietorul Israelului) la o întâlnire, pe 2 Noiembrie 1944, prilej cu care i-a spus triumfător: «Cauza noastră sionistă merge bine. Moyne** este acum de partea noastră»"*. Să notăm că Churchill, primul ministru al Angliei, se referă *"jubilând"* la *"cauza noastră sionistă"*. Aceasta este însă singura referire din literatura churchilliană cu privire la implicarea sa în cauza sionistă. În numeroasele sale volume şi însemnări, el nu mai menţionează direct această implicare, deşi ea se identifică cu cariera sa politică de după anul 1932. Falit, Churchill fusese recrutat de Bernard Baruch să asigure declanşarea celui de al doilea război mondial.

GERMANIA TREBUIE DISTRUSĂ

În anul 1938, aflat din nou în pragul falimentului, Churchill a primit un *"împrumut"* de 150.000 de lire sterline (echivalentul astăzi a zece milioane de dolari) de la bancherul sionist Henry Strakosch, care devine consilierul său personal, fiind acela care a orchestrat programul lui Churchill *"Germany delenda est"*, Germania trebuie distrusă. Cu sprijinul din umbră al Casei Rothschild, singuraticul Churchill a făcut inevitabil al doilea război mondial. După declanşarea conflagraţiei, el a respins propunerile de pace, mai mult sau mai puţin discrete, din partea Germaniei, din anii 1940 şi 1941, inclusiv faimosul *"zbor al păcii"* întreprins de Rudolf Hess, sosit în Anglia ca emisar personal al lui Hitler, pentru a convinge guvernul britanic să i se alăture într-o cruciadă împotriva comunismului. Hess a fost întemniţat, iar Churchill a devenit aliatul loial al lui Stalin.

REFUZUL DE A ACCEPTA REALITATEA

Este simptomatic pentru refuzul poporului american de a privi în faţă adevărul, faptul că nu acceptă să admită realitatea despre omul care ne-a împins în cel de al doilea război mondial şi a asigurat crearea Statului Israel, care a declanşat apoi cei 44 de ani de *Război rece*, pentru a menţine Statele Unite ca putere mondială supraînarmată, capabilă să transfere oricând şi oricât din arsenalul său Statului Israel, susţinând astfel războiul Israelului împotriva vecinilor săi arabi. În cercetările mele, am răscolit zeci de lucrări de referinţă, ca să găsesc originea termenului de "Război rece". Nu am descoperit-o nici în Webster şi nici în dicţionarul Oxford, ci într-o lucrare obscură, DICTIONARY OF TWENTIETH CENTURY ALLUSIONS, de Cohn şi Lass. Aceşti oameni de ştiinţă ne dezvăluie că termenul *"Război rece"* apare prima dată într-o frază scrisă în 1946 de Herbert Bernard Swope, publicist în slujba lui Bernard Baruch, în textul unei cuvântări pregătite pentru patronul său. Aşadar, termenul a fost inventat de un scriitor evreu pentru un financiar şi politician *evreu*, ambii *sionişti* înfocaţi.

În 1946, Winston Churchill a divizat lumea civilizată în două sfere în conflict, Rusia şi Statele Unite, cu singurul scop de a asigura cohortelor sioniste un nesecat sprijin în armament plătit de contribuabilii americani. Marele Proiect conceput de Churchill a fost susţinut de un sistem de alianţe militare şi politice, organizate la scară mondială în ambele tabere. Noi am organizat Pactul Nord-Atlantic - NATO, care va deveni curând puterea dominantă la Washington. NATO opera la Bruxelles, sub conducerea lordului Carrington, rudă cu Rothschild, care a prezidat recent, în Canada, ultima întrunire a grupului Bilderberg. De altfel, el este partenerul lui Henry Kissinger la firma de tranzacţii internaţionale Kissinger Associates. S-a mai pus pe picioare şi Organizaţia Tratatului Atlanticului de Sud - SATO, în timp ce Rusia a organizat Pactul de la Varşovia, care cuprindea statele comuniste pe care le controla. Şi pentru a completa imaginea globală, naţiunile sărace, nedezvoltate, care nu puteau oferi masivele materiale militare necesare pentru a juca un rol în aceste organizaţii de dimensiuni fantastice, nemaivăzute vreodată, au fost retrogradate la un statut în afara castelor, acela de naţiuni din *"lumea a treia"*. Ele vor fi curtate de unul sau altul din adversarii angajaţi în Războiul rece.

TRĂDAREA ARABĂ

Cea mai uluitoare evoluţie din Războiul rece a fost alinierea popoarelor arabe la frontul Moscovei. De acum înainte ele vor fi înrolate ,în blocul aflat sub influenţa comunismului, deşi erau profund anticomuniste, iar membrii partidului comunist riscau execuţia în oricare ţară arabă. Cauza acestei evoluţii surprinzătoare era faptul că Israelul invadase şi ocupase teritoriul unei naţiuni arabe, Palestina, şi toţi credincioşii musulmani trebuiau să sară în ajutorul fraţilor lor de credinţă. Uniunea Sovietică va fi sprijinitorul oficial al popoarelor arabe, iar Statele Unite se vor afla, tot oficial, în spatele Israelului.

Urmează seria războaielor arabo-israeliene. Uniunea Sovietică pompează în arterele arabe echipamente de proastă calitate, făcând astfel certă înfrângerea arabilor şi o creştere a prezenţei Israelului în Orientul Mijlociu, tot mai puternic şi mai sigur de sine. Arabii par să nu fi înţeles niciodată jocul. Fireşte, liderii lor erau controlaţi de Washington, care la rândul său era controlat de Tel-Aviv. Desigur, însă, efectele acestor relaţii nu i-au surprins pe cei care şi-au dat seama ce se petrecea în realitate.

În primii ani ai Războiului rece, am crezut şi eu, ca atâţi americani, că Statele Unite şi comunismul sunt inamici. Eram extrem de anticomunist şi antisovietic, ca toţi colegii mei. Inevitabil, am devenit şi antisionist, deoarece, aşa cum a scos în evidenţă congresmanul Rankin în Camera Reprezentanţilor, *"95% din comuniştii americani sunt evrei"*. Dar aşa cum şi-a dat seama Stalin, cu puţin înainte de timpuria sa moarte, pe când era tratat de un grup de medici evrei, evreii nu vor putea fi niciodată cu adevărat procomunişti sau proruşi, deoarece devotamentul lor, profund religios, era pentru poporul lui Israel.

La începutul anilor '50, am vorbit şi am scris mult despre organizaţiile sioniste din Statele Unite, cu precădere despre modul cum controlau guvernul de la Washington. Îmi închipuiam, cu naivitate, că popoarele arabe, cu veniturile lor de nenumărate bilioane realizate din vânzarea petrolului, cele mai multe provenind din Statele Unite, îmi vor acorda sprijin financiar pentru studiile mele şi, cheltuind câteva mii de dolari, vor alerta poporul american de prezenţa unui duşman de moarte în mijlocul lui. Am trimis cópii ale acestor lucrări, însoţite de scrisori, la diferite ambasade arabe de la Washington. Nu am primit niciodată vreun răspuns. Pe atunci nu ştiam ceea ce se va afla ulterior, şi anume că Biroul Federal de Investigaţii, precum şi Liga Anti-Defăimare a Organizaţiei *B'Nai B'Rith*, câteodată împreună, interceptau în mod curent corespondenţa ambasadelor arabe şi fotocopiau toate hârtiile. Scrisorile mele mergeau la birourile ADL (Liga Anti-Defăimare) din New York.

Din cauza acestui control, nimeni, nici eu şi nici alţii din cei care au lucrat la combaterea subversiunii sioniste în Statele Unite, nu am primit vreun cent dintr-o sursă arabă. Chiar şi arabii din Statele Unite, unii dintre ei ajunşi oameni de afaceri milionari, nu îndrăznesc să contribuie cu ceva la această activitate. Numele lor ar fi comunicate cu promptitudine Ligii Anti-Defăimare şi afacerile lor distruse. Aşadar, arabii sunt în imposibilitate să contracareze activităţile sioniste în Statele Unite. Dacă ar fi fost în stare să dezlănţuie o contrafensivă aici, fantoma sionismului ar fi putut fi înfrântă.

(va urma)

[Acest articol ("Zionism. The terrible Secret of the Cold War") al lui Eustace Mullins (autorul unei recente cărţi intitulate *New World Order*) a apărut în numărul pe august 1996 al publicaţiei americane *The CDL Report* (Buletinul Ligii de Apărare Creştină); traducerea s-a efectuat în Redacţie]

---

* *Noul-limbaj*: termen folosit de Orwell în roamnul *1984* - ceva similar cu "limba de lemn". [n. Red.]

** Lordul Moyne: ministrul britanic împuternicit cu problemele Orientului Mijlociu. [n. Red.]

marginalii

Ne vom îngădui să începem cu semnalarea a două noi apariţii la Editura "Puncte Cardinale": este vorba de două volume purtând aceeaşi semnătură – **OVIDIU VASILESCU**. Poet şi eseist din exil (New York), aflat în plină maturitate creatoare, d-l O. Vasilescu ne oferă, de astă-dată, un emoţionant volum de versuri – *Pasărea abisului* – hrănit din experienţa-limită a închisorilor comuniste, precum şi un volum de aforisme, cu un titlu teribil-romantic: *Templul unui păgân*.

Cum, pe de o parte, am publicat la sfârşitul anului trecut un grupaj de poezii extrase din volumul pe atunci în pregătire, iar, pe de altă parte, autorul a fost prezent de mai multe ori în paginile revistei noastre, credem că cititorii îl cunosc îndeajuns în ipostaza sa lirică. Cât despre ipostaza sa "reflexivă", ne temem să nu călcăm, inelegant, avertismentul lui Blaga (citat şi-n prologul d-lui Dan Grigorescu la *Templul unui păgân*), anume că unui aforism nu este elegant să-i răspunzi decât tot printr-un aforism... Ne mulţumim, de aceea, să facem doar o invitaţie la lectură acelora dintre noi care-şi mai păstrează disponibilitatea lăuntrică pentru astfel de produse gingaşe ale spiritului.

Dacă d-l O. Vasilescu se înscrie în rândul poeţilor notabili ai închisorilor comuniste (fiind poate cel mai tânăr dintre aceştia), d-l **D. PHILLIP**, tot un reprezentant al exilului (Calgary – Canada), se înscrie printre autorii viguroşi de proză memorialistică din acelaşi "univers concentraţionar": proaspătul său volum (scos în frumoase condiţii grafice de Editura "Cuvântul Românesc" din Hamilton, Canada) poartă titlul metaforic *Din Ţara lui Cain* şi subtitlul: "Memoria Golgotei personale".

Deşi lumea se plânge de o "inflaţie" a literaturii de închisoare, credem că volumul semnat de d-l Dean Phillip are suficiente calităţi spre a învinge "saturaţia" unui anumit public, înscriindu-se în galeria *mărturisitorilor* de excepţie, capabili să îmbine forţa realistă a descrierii cu adâncimea reflecţiei pe marginea faptelor, scrisul său fiind, în cele din urmă, nu doar un rechizitoriu al "nopţii crunte a comunismului", dar şi al inconsistenţelor generice ale acestui veac. Merită reţinut, ca un fel de cheie a acestui demers de "exorcizare" (personală, dar şi colectivă), următorul pasaj din finalul capitolului al paisprezecelea (ultimul al cărţii): "Aceste rânduri sunt scrise cu tristeţe, după lungi ezitări şi reflecţii, cu intenţia de a-i îndemna pe cei din generaţiile tinere de azi să studieze cu o deosebită atenţie toate aspectele tragice ale istoriei Ţării sub ocupaţia comunistă şi să nu treacă superficial peste amănunte esenţiale (...) Să fie un efort de înţelegere că dezastrul de azi îşi are rădăcinile în miopia de ieri, în colaboraţionism şi trădare directă. Să se înţeleagă că azi Ţara nu are nevoie de alte partide (deja sunt prea multe!), dar că e nevoie de ceea ce generaţia de la 1922 preconiza şi încă mai este valabil şi azi: **o regenerare morală**. Fără această regenerare, România ar putea cădea în nefiinţă sau, mai rău chiar, va deveni un exemplu tipic de degradare morală otomană şi fanariotă, în care vânzarea se face în favoarea celui care plăteşte mai mult".

Cartea d-lui dr. **FLOR STREJNICU**, *Mişcarea Legionară şi evreii* (Editura "Imago", Sibiu, 1996), bine documentată şi scrisă cu multă cumpănire (deşi poate cu o "arhitectură" puţin cam greoaie), reprezintă o propunere de dialog onest pe o temă pe cât de delicată, pe atât de măsluită în ultima jumătate de veac. Autorul se raportează, desigur, mai ales la detractorii de ultimă oră ai legionarismului, a căror bătaie este mai lungă decât istoria strictă a mişcării lui Corneliu Codreanu, dinamitând ideea generală de Tradiţie naţională şi creştină. Una dintre cele mai superficiale şi mai veninoase cărţi pe această temă, *Inconsistenţa miturilor* (apărută în 1995 la Editura "Polirom" din Iaşi, sub semnătura a doi emigranţi obscuri: Stelian Bălănescu şi Ion Solacolu, primul în postură de Stan, iar al doilea în postură de Bran), pare să fi stat la originea imediată a demersului demistificator al d-lui dr. Strejnicu.

Mişcarea Legionară şi evreii cuprinde o analiză istorică şi morală a acestui raport, însoţită de o adevărată antologie de texte ale mediilor româneşti de dreapta sau ale unor observatori străini obiectivi, texte din care reiese cu prisosinţă că acuzaţia de "antisemitism" radical adusă legionarilor (şi chiar românilor în genere) nu este decât o abjectă exagerare propagandistică, avându-şi rădăcinile în răstălmăcirea unor realităţi complexe, pe care lumea de astăzi le ignoră sau le înţelege superficial, pradă unei manipulări concertate.

Autorul îşi rezumă concluziile în nouă puncte (v. pp. 283-284):

1. Mişcarea Legionară fiind anticomunistă şi antioligarhică, iar în centrul acestor "ţinte" fiind implicaţi în majoritate evreii, a fost socotită (implicit) antisemită.

2. Mişcarea Legionară fiind creştină, a luat atitudine împotriva anticreştinilor, aceştia fiind reprezentaţi în special de evrei (...)

3. Mişcarea Legionară fiind dominată de spiritul dreptăţii sociale, a fost împotriva celor care speculau munca şi buna credinţă a semenilor lor, iar în cercurile conducătoare ale acestor speculanţi dominau evreii.

4. Niciodată Mişcarea Legionară nu a propovăduit sau înfăptuit violenţe împotriva evreilor dintr-o cauză rasială şi religioasă (...)

5. Abuzurile, violenţele, crimele sau alte nelegiuiri care au avut loc în perioada Statului Naţional Legionar, au fost "opera" infiltraţiilor maligne, dar s-a preferat a fi acuzaţi legionarii, deşi în închisori nu s-a găsit niciodată un singur legionar condamnat pentru asemenea fărădelegi.

6. Faptul că Mişcarea Legionară continuă să existe, se datorează celor două principii care i-au fost fiinţa şi hrana dintotdeauna: credinţa în Hristos şi iubirea de Ţară.

7. Faptul că ideologia Mişcării Legionare este corectă şi viabilă se demonstrează prin faptul că ea reprezintă un model pentru alte mişcări naţionaliste din Europa şi America.

8. Setea actuală de cunoaştere şi de însuşire a ideologiei legionare, din ce în ce mai evidentă, în lipsa cvasitotală a evreilor, dovedeşte absurditatea susţinerii antisemitismului ca practică a legionarilor.

9. Atât timp cât va dăinui iubirea de Hristos şi de Ţară, Mişcarea Legionară, prin ideologia şi spiritul ei, va fi o permanenţă în România.

Toate acestea sunt fundamentate în cele aproape 300 de pagini ale cărţii (care se încheie cu rezumate în limbile engleză, franceză şi germană, pentru eventuala informare a străinilor, printre care s-a răspândit imaginea falsă a unei Românii violent "xenofobe" şi mai ales "antisemite"). Strădania autorului este demnă de toată lauda şi îşi aşteaptă complinirile viitoare.

Reamintim că d-l Flor Strejnicu este şi autorul volumului *Din lupta exilului românesc din Spania împotriva comunismului* (Sibiu, 1994), în colaborare cu d-l Traian Popescu.

Editura "Polirom" din Iaşi, deşi "pătată" de demersuri editoriale de genul celui amendat mai sus, rămâne una dintre cele mai prolifice şi mai diversificate din România. Cel puţin trei titluri, pe care n-am apucat să le semnalăm la vremea potrivită, merită reţinute de iubitorii de cultură şi spiritualitate creştină.

În 1996, în col. "Plural", seria "Spiritualitate", au văzut lumina tiparului versiunile româneşti ale lucrărilor *Rugăciunea în Biserica de Răsărit* de **PAUL EVDOKIMOV** (trad. Carmen Bolocan, cu o prefaţă de Olivier Clément) şi *Sensul istoriei* de **NIKOLAI BERDIAEV** (trad. Radu Pârpăuţă, prefaţă de Ilie Gyurcsik), aceasta din urmă adăugându-se numeroaselor cărţi de teologie sau filosofie creştină a istoriei traduse şi apărute în ultimul an la noi (H.-I. Marrou, Jean Daniélou, Paul Ricœur etc.). În timp ce cartea lui Evdokimov sondează taina rugăciunii în strânsă legătură cu viaţa liturgică răsăriteană, cartea lui Berdiaev ne dă reperele unei metafizici creştine a istoriei, pe fondul unei critici necruţătoare a rătăcirilor spiritului modern.

În col. "Plural M" a aceleiaşi edituri ni se oferă şi cartea de o densă erudiţie a savantului iezuit **MICHEL DE CERTEAU**, *Fabula mistică. Secolele XVI-XVII* (trad. şi prefaţă de Magda Jeanrenaud, cu un cuvânt înainte – scris special pentru ediţia românească – de Luce Giard). Autorul abordează, dintr-o pespectivă interdisciplinară (îmbinând – nu doar *seducător*, ci şi *convingător* – istoria, antropologia, teologia, filosofia, lingvistica şi psihanaliza), "evoluţiile din interiorul câmpului misticii (...), vizând restaurarea unui model de comunicare spirituală în înfruntarea cu raţionalitatea burgheză în plină ascensiune", desigur pe material apusean. Îţi trebuie însă, dincolo de orice altceva, ochi buni pentru a citi ediţia românească de la "Polirom", scoasă cu literă măruntă şi cu textul aglomerat pe pagină, probabil din motive de ..."tranziţie"!

Editura Universităţii din Bucureşti a scos, spre sfârşitul lui 1996, în traducerea lui Willi Tauwinkl, cartea părintelui **JEAN DANIÉLOU**, *Essai sur le mystere de l'histoire*, sub titlul românesc de *Reflecţii despre misterul istoriei* (cu o prefaţă de H. de Lubac şi M.-J. Rondeau). Toată această artilerie grea a romano-catolicismului este cuprinsă între copertile unui volum ilustrat cu o biată bisericuţă rumânească de lemn (dacă ne-am orientat bine în pata galbenă de pe copertă)! Obişnuită să tipărească mai ales cursuri şi antologii universitare în condiţii primitive, respectiva editură a reuşit să dea unei cărţi de excepţie un aspect grafic de ghid muzeal din lumea a treia... Ministerul francez al Afacerilor Externe şi Ambasada Franţei în România, care au sprijinit editarea cărţii la Bucureşti, trebuie să fi făcut o criză de duioşie...

Dincolo de toate acestea, cititorul român are la îndemână una dintre cele mai bune introduceri în problematica teologiei creştine a istoriei, ce ia adeseori chipul unui dialog critic cu marxismul. Cartea Cardinalului este împărţită în trei secţiuni (o soluţie editorială neinspirată credem că este aceea de a numerota cu cifre romane şi secţiunile mari ale cărţii, şi capitolele care le alcătuiesc): "Problemele" (raportarea istoriei mântuirii la celelalte aspecte ale vieţii istorice – politice şi culturale), "Misterele" (analiza internă a concepţiei creştine a istoriei) şi "Hotărârile" ("răsunetul istoriei mântuirii în existenţa individuală", opţiunea şi angajarea omului în istoria orientată spre *eschaton*).

La sensul istoriei meditează şi faimosul **PAUL RICOEUR** (de pe poziţii filosofice protestante), în *Istorie şi*

adevăr, carte apărută în ultimele zile ale lui 1996 la Editura "Anastasia" (col. "Impasuri şi semne"), în excelenta traducere a d-nei Elisabeta Niculescu (care semnează şi o bine documentată prefaţă: "Paul Ricœur şi sensul sintezei superioare").

Partea întâi a cărţii tratează "Adevărul în cunoaşterea istoriei" (mai întâi din perspectivă critic-filosofică, apoi din perspectivă teologică), deci dimensiunea *teoretică* a problemei. Partea a doua are în vedere "Adevărul în acţiunea istorică" (cel mai interesant rămânând capitolul III: "Problema puterii", cu subcapitolele – titlurile se recomandă de la sine – "Omul non-violent şi prezenţa sa în istorie", "Statul şi violenţa", "Paradoxul politic", "Civilizatie universală şi culturi naţionale", "Prognoză economică şi alegere etică"), deci dimensiunea *practică* a problemei.

Mai modest, dar interesant pe alocuri (mai ales în paginile privitoare la raporturile noastre cu ruşii, sau în cele privitoare la ideile spengleriene), este – apărut tot la "Anastasia" (col. "Filosofia creştină") şi tot spre sfârşitul anului trecut – *Kairós* [în gr.: moment optim/oportun; în sens teologic, "plinirea vremii" – n.n.]. *Eseu despre teologia istoriei* al regretatului **ALEXANDRU C. MIRONESCU**, cunoscut om de ştiinţă, legat de faimoasa grupare a "Rugului Aprins" (părintele Andrei Scrima îi face în cartea sa – *Timpul Rugului Aprins*..., "Humanitas", 1996 – un portret remarcabil, reprodus parţial şi pe coperta finală a volumului de la "Anastasia").

O altă editură creştină bucureşteană, Editura Bizantină (a părintelui prof. Constantin Coman), a scos volumul *Fiinţa eclesială* de **IOANNIS ZIZIOULAS** (Mitropolit de Pergam, membru al Academiei Athenei), în traducerea (din franceză) a d-lui Aurel Nae. Observăm, în treacăt, că Patriarhul Teoctist şi-a extins vocaţia "cuvintelor înainte" şi asupra editurilor particulare (chestie de "bizantinism", părinte Coman?)! Poate prefaţează şi ediţia a IV-a din *Mâncăruri şi dulciuri de post*...

Ierarhul grec, năzuind să contribuie "la o «sinteză neopatristică» aptă să aducă Apusul şi Răsăritul mai aproape de rădăcinile lor comune", realizează "în Occident, cu ocazia diferitelor congrese teologice şi ecumenice", *o sinteză eclesiologică* ce-şi propune să corecteze atât anumite limite ale "eclesiologiei euharistice" a teologului ortodox N. Afanasiev, cât şi anumite puncte de ambiguitate din eclesiologia romano-catolică sau protestantă. Autorul îmbină rigoarea teologică şi discursul de largă respiraţie culturală, ieşind din cadrele îndeobşte înguste ale limbajului ortodox actual, fără a trăda însă duhul Ortodoxiei, pe care-l face să adie credibil dincolo de hotarele lui istorice.

D-l Boris Buzilă este traducătorul impecabil în limba română al "însemnărilor" duhovniceşti ale **SFÂNTULUI IOAN DE KRONSTADT** (1829-1908), una dintre marile figuri ale Ortodoxiei contemporane (canonizat în 1990). Volumul, intitulat probabil (dacă facem o sinteză între ce scrie pe copertă şi ce scrie pe pagina de titlu) *Liturghia: Cerul pe Pământ. Cugetări mistice despre Biserică şi Cultul divin ortodox*, a apărut de curând la Editura "Deisis" din Sibiu (col. "Mistica", seria "Spiritualitatea Răsăriteană"), în frumoase condiţii grafice. Traducătorul şi editorii au căzut de acord, se pare, în privinţa numelui sfântului, asupra formei grafice Ioan din Kronştadt, ce unora le poate părea curioasă, chiar dacă este vorba de un Kronstadt rusesc...

Traducerea d-lui Boris Buzilă este precedată de un temeinic studiu al diac. prof. Ioan I. Ică jr.: "Sfântul Ioan din Kronştadt între Liturghie şi revoluţie" (pp. 5-35), în care dă seamă atât de viaţa cât şi de scrierile sfântului (şase tomuri de *Opere complete*), pe fondul unei epoci tensionate şi masiv dezduhovnicite. Cartea se compune din patru texte: "Despre Biserică sau comunitatea credincioşilor", "Despre Biserică, lăcaş de închinare", "Despre Dumnezeiasca Liturghie" şi "Despre cultul divin şi rugăciunea ostească şi particulară". Editorii văd în această carte "un pandant indispensabil al însemnărilor Cuviosului Siluan", apărute la aceeaşi editură (Cuviosul Siluan Athonitul, *Între iadul deznădejdii şi iadul smereniei lui Hristos*, trad. de diac. Ioan I. Ică jr., ed. a doua revăzută, "Deisis", Sibiu, 1996; ed. întâi apăruse în 1994, la Alba Iulia, fără precizarea "*lui Hristos*" din titlu).

Despre *Întâlnirea cu sacrul*, din perspectiva mai largă a istoriei şi filosofiei religiilor, ne vorbeşte, în limbajul culturii occidentale, şi micul volum cu acest titlu, apărut – tot anul trecut – la Editura "Axa" din Botoşani. El este rodul colaborării dintre doi mari admiratori (din generaţii diferite) ai lui Mircea Eliade: d-l **PAUL BARBĂNEAGRĂ** (al cărui film despre Eliade l-am revăzut cu plăcere, luna trecută, pe programul I al postului naţional de televiziune) şi d-l **CRISTIAN BĂDILIŢĂ** (unul dintre vârfurile culturale ale tinerei generaţii actuale). Volumaşul, cochet şi bine ilustrat, poartă subtitlul "Şapte interviuri cu şi despre Mircea Eliade"; cele *cu* Eliade sunt realizate de Sophie Lannes şi Jean-Louis Ferrier (1979), Laurence Cossé (1981), Frédéric de Towarnicki (1983) şi François Duval (1986 – anul morţii savantului); cele *despre* Eliade, realizate toate (în 1995-96) de către d-l Cristian Bădiliţă, îi au ca interlocutori pe d-nii Paul Barbăneagră, Natale Spineto şi Juan Martín Velasco. "Din nevoia de a-l ancora pe Eliade în peisajul culturii europene [d-l Bădiliţă se teme că la noi, de la Bucureşti la Botoşani, Eliade "riscă o împuţinare din exces", printr-o receptare pios-stereotipă – n.n.] am purtat câteva discuţii cu unii dintre cei mai buni (şi interesaţi!) cunoscători ai operei sale: un francez de origine română (Paul Barbăneagră), un italian (Natale Spineto) şi un spaniol (Juan Martín Velasco). Doream o imagine (sau măcar o frântură de imagine) a idolului tinerei generaţii din România, din celălalt pol cultural – Occidentul privit încă, sau din ce în ce mai mult, cu ipocrită sau incultă mefienţă. Cândva, poate, această imagine se va îmbogăţi. Dar am convingerea că, fie şi numai în trei ipostaze, ea ne va îngădui să preţuim altfel idolul din noi şi să înţelegem cât de importantă e, în fapt, raportarea gândirii eliadeşti la mentalitatea occidentală" (pp. 7-8).

Nu-i mai puţin adevărat că şi Occidentul – ca să fiu "mefient"! – se mai poate înşela: depinde cu cine stai de vorbă! Când îţi alegi interlocutorii după ceea ce vrei să auzi, rezultatul e garantat; ia să-i fi intervievat însă d-l Bădiliţă pe un Alfonso Maria di Nola sau pe un Cesare Segre, pe un Edgar Reichmann sau pe un Daniel Dubuisson!...

În orice caz, demersul rămâne foarte util şi cartea ar fi meritat să apară la o editură mai prestigioasă, ce i-ar fi asigurat o altă difuzre şi, în general, un alt impact cu publicul. Poate că o a doua ediţie, eventual "bucureşteană", ar trebui deja avută în vedere.

Contele **HERMANN VON KEYSERLING** (1880-1946), autorul celebrei cărţi *Das Spektrum Europas* din 1928 (editată în româneşte – Institutul European, Iaşi, 1993 – sub titlul *Analiza spectrală a Europei*), este acum prezent în librăriile româneşti cu un nou volum: *Viaţa intimă (Eseuri proximiste)*, în eleganta traducere din limba franceză a d-lui Corneliu Sterian (ce anterior mai tradusese din Ribot, Ruyssen şi Deussen): autorul explică – v. pp. 9-11 din recenta ediţie românească – de ce a ales să scrie aceste eseuri direct în franceză (menţionăm că ele au apărut prima oară, sub titlul *La vie intime. Essais proximistes*, în 1933, chiar la Paris). Volumul cuprinde şapte eseuri (despre sănătate, proprietate, familie, căsnicie, progres, creativitate şi raportul dintre raţiune şi religie), reprezentând, la un loc, un manifest (cu valenţe uneori profetice) împotriva despiritualizării, depersonalizării şi implicitei devitalizări a lumii moderne. Consideraţiile lui Keyserling îşi păstrează deplina actualitate. "Am intitulat acest mic volum «Viaţa intimă» – explică filosoful de la Darmstadt. Dar nimic nu este mai intim decât Spiritul universal. Dacă deci epoca noastră este colectivistă, dacă ea nu admite intimitatea şi exclusivitatea, este din cauză că a pierdut orice contact cu Spiritul cel viu. Retrăgându-ne în noi înşine, cultivând aşa cum niciodată nu s-a făcut această viaţă personală şi intimă, lucrăm deci pentru Spiritul universal. Dar devenind astfel personalişti şi proximişti, ne afirmăm în acelaşi timp ca singurii democraţi cu adevărat. Căci veritabila democraţie nu este cea care nivelează totul pe pământ, ci aceea care îi permite fiecăruia o completă dezvoltare. Aceasta nu este democraţia politică, ci democraţia spirituală..." (pp. 142-143).

Ediţia românească a apărut la... Editura Tehnică din Bucureşti ("Seria Interferenţe") şi este însoţită de o scurtă postfaţă informativă (Mihnea Moroianu). Poate fi considerată, din toate punctele de vedere, o reuşită editorială, reprezentând o lecţie de profesionalism chiar pentru edituri cu o mai mare morgă culturală.

RĂZVAN CODRESCU

Un ochi râde, altul plânge...

CRONICA ILARIOPOLITANĂ

Știați că *Ilariopolis* era ținut, în secolul al XIX-lea, drept numele "științific" al Bucureștilor? Cuvântul traducea sintagma "Cetatea lui Bucur", receptată drept "cetate a veseliei [*bucur*-iei]". Bucureștenii – într-adevăr, oameni cu "chef" și cu "haz", și când trebuie, și când nu trebuie – erau *ilariopolitanii* (cum am zice, familiar-argotic, "băieții veseli"). Lui nenea Iancu, se înțelege, mediul îi pria de minune; *Ilariopolis*-ul este, până la urmă, numele cel mai potrivit pentru "lumea lui Caragiale" (a cărei ipostază mai nouă pare să fie... "lumea lui Gaiță"). Parcului Herăstrău – unde "plebea proletară" se aduna să se distreze, mai ales la 1 Mai – i se spunea odinioară "Parcul Veseliei" (aici, zice-se, tânăra Elena Petrescu – devenită mai târziu Ceaușescu – fusese aleasă într-un rând... "regina frumuseții"!!!). Veselie mare, dom'le!

Petre Țuțea – Dumnezeu să-l odihnească – zicea că bucureștenii (*ilariopolitanii* noștri) suferă de... "ilfovită"... "Cum adică «ilfovită», nene Petrache?". "Păi e o boală, o maladie care are trei simptome: *cretinism*, *criminalitate* și *voie bună*"... Voia bună, cum se vede, e un fel de constantă locală...

Își mai merită astăzi Capitala și "capitaliștii" numele lor "științific"? Cronica de față (ilară? ilariantă?) ne va ajuta, poate, să aflăm *și* răspunsul la această întrebare.

(V. A. M.)

☺😐☹

S-ar zice că astăzi ilariopolitanul are toate motivele să fie trist: sărăcia e mare, perspectivele tot mai cenușii, de făgăduințele electorale s-a cam ales praful, iar sentimentul dominant rămâne acela al căderii din lac în puț...

Totuși, grație firii lui, el rămâne sub semnul de-râderii (adică al de-rizoriului): fie voluntar (faimosul "haz de necaz"), fie involuntar (faimoasa "indignare" de tip caragialesc).

Noua putere, care are un umor de un tip mai special, caută să se despotmolească din cleiul demagogic al celor "200 de zile" și al "guvernantului care se sacrifică"; noi "voință politică" avem, gata de sacrificiu suntem, dar nu ne lasă "moștenirea grea" și F.M.I.-ul... Neputându-se face altceva, se încearcă să se facă dreptate; nu e rău, desigur, dar rămâne de văzut în ce măsură lucrurile vor fi duse la capăt. Până la prima condamnare efectivă, impresia rămâne că agitația justițiară e menită – dincolo de fireasca reglare a unor conturi – mai degrabă să ne abată atenția de la dezastrul general...

☺😐☹

A reapărut problema regalității. Regele ar cam veni să ciocnească un ou roșu la București, de primul Paște al "schimbării". Cum să nu fii uimit să constați că problemele se pun aproape în aceiași termeni ca pe vremea cucuvelei?! D-l Diaconescu Ion, care se crede urmașul lui Corneliu Coposu, s-a trezit spunând, din fruntea celui mai promonarhist partid postdecembrist, că Regele e binevenit numai dacă recunoaște actuala Constituție, adică, altfel spus, "ca simplu cetățean". Pe urmă a apărut d-l Radu Vasile și a căutat s-o dreagă. Situația e tipică și ne-am familiarizat cu ea din campania electorală: unul din C.D.R. scapă porumbelul pe gură, iar apoi ceilalți umblă să-l prindă din zbor și să-l prefacă în cioară vopsită!

Vorba d-lui Sorin Dumitrescu: cum să vină Regele "ca simplu cetățean"?! Regele e rege nu numai în virtutea nașterii din os regesc, dar și în virtutea ungerii sale de către Biserica strămoșească. Aceste două realități – una firească, alta supra-firească – nu pot fi anulate prin nici un decret. A-l considera pe Rege "un simplu cetățean" este o formă de prostie abstractizantă și, în același timp, o negare a harului Bisericii. Altfel spus: o revoltă împotriva Firii și împotriva lui Dumnezeu. Pe Rege poți să nu-l iubești sau să nu-l consideri oportun momentului: el însă rămâne Rege și Rege va muri. Așa cum dintr-un comunist jumătate țigan și jumătate evreu nu poți face un român anticomunist, tot așa din Rege – chiar dacă lăsăm la o parte faptul mistic al ungerii – nu poți face "un cetățean" oarecare. Nici măcar în Ilariopolis...

☺😐☹

În Ilariopolis, zic unii, nici masoneria n-ar mai fi ce-a fost. De când a devenit mai puțin "ocultă", treburile îi merg rău. A suferit și ea, săraca, după '89, "chinurile (re)facerii". Iar acum, prin manevre din afara țării și potrivnice intereselor acesteia, s-a dat de pământ cu d-l Paul Amedeu Lăzărescu, mai marele Lojii Naționale, care – vrea să ne încredințeze "bulina" d-lui Cristoiu – apăra în masonerie interesele românești...

Ceea ce putem noi înțelege e că s-ar putea să fie mai rău *fără* d-l Lăzărescu decât *cu* domnia-sa. Că însă s-ar putea vorbi de apărarea realelor interese românești pe cale masonică, aceasta înțelegem mai greu. Numai dacă nu cumva prin "interesele românești" se înțeleg "interesele masoneriei în România". Altminteri nu vedem cum o organizație principial *anticreștină* și *antinațională*, ce a hrănit toate *stângismele* dizolvante de două sute de ani încoace (inclusiv "experimentul" *comunist*, câtă vreme i s-a părut oportun), ar putea veghea la destinul național al unei țări ortodoxe.

A face din neplăcerea personală a masono-liberalului Lăzărescu o problemă "națională" e deopotrivă o naivitate și o indecență, care nu prea onorează "logica" ilariopolitană.

☺😐☹

Politica externă a ilariopolitanilor cunoaște un grav impas. Am fi gata să intrăm în N.A.T.O., numai că N.A.T.O. nu-i la fel de gata să ne primească. El vrea garanții peste garanții: ar fi firesc, numai că, în spatele acestor tergiversări, nouă ni se pare că se ascunde altceva: nu atât faptul că România nu ar corespunde unor exigențe politice sau militare, cât lașitatea Occidentului față de ruși și disponibilitatea lui de "a face pipi pe noi" pentru a îmblânzi balaurul de la Răsărit.

Acum ni se cere un tratat cu Ucraina (care nu-i decât un cap al balaurului: cel îndreptat spre noi), prin care să renunțăm definitiv la orice nostalgie teritorială. Cum Ucraina nu vrea N.A.T.O., ea nu poate accepta încheierea unui tratat decât în termenii care îi convin (și care pentru noi nu pot fi decât dezastruoși). Occidentul ne cere, altfel spus, pe fondul unui prezent confuz, să ne uităm trecutul și să ne compromitem viitorul. Ce avem în schimb? Niște promisiuni mai mult decât vagi (chiar mai vagi decât acel "Vin americanii" de după Yalta): faceți voi hatârul Rusiei și Ucrainei, și pe urmă mai vedem noi! D-l Constantinescu a transmis națiunii că asta este: trebuie să renunțăm la trecut și prezent de dragul viitorului! Desigur, situația este grea, dar nu putem să nu constatăm cel puțin două lucruri:

1) că nouă ni se cer mereu garanții ferme și concrete (mergând până la a ne risca ființa națională), dar de oferit nu ni se oferă decât niște pseudo-garanții teoretice (și acelea formulate ambiguu și cu jumătate de gură); și

2) că suntem puși sistematic în situația de a încheia cu vecinii tratate dezavantajoase, sub presiunea unor așa-zise "urgențe", încât diplomația românească devine simpla executoare formală a unor "directive" impuse ("sugerate") din afară.

Avem motive serioase să ne temem că, în ciuda atâtor compromisuri conjuncturale (și foarte periculoase prin posibilele lor consecințe pe termen lung), până la urmă, de teama Rusiei sau sub imperativul unor interese mai generale, structurile euro-atlantice nu ne vor integra, astfel că s-ar putea să rămânem, vorba aceea: "și cu banii dați, și cu buza spartă"...

☺😐☹

Ilariopolitanul nu se dezminte nici când se îndepărtează fizic de matcă. Humorul lui obștesc, pe de altă parte, riscă să se prefacă uneori într-un negru humor involuntar, atingând patologia.

Din această speță trebuie că fac parte și aprigii "Fii ai lui Avram Iancu" ("Organizație patriotică radicală a exilului românesc"), care dacă nu sunt doar niște securiști avortați, atunci sunt niște evidente cazuri clinice.

Iată "mesajul" pe care l-am primit din partea acestora, în urmă cu câteva săptămâni (îl reproducem - cu ortografia originală - deopotrivă ca pe o curiozitate și ca pe un semnal de alarmă față de anumite devieri ale naționalismului):

''Domnilor judeo-creștini,

Am aflat de existența voastră și a epistoliei judeo-creștină pe care o editați cu accordul SRI-ului (securității). Să fim sinceri am rămas profund mirați că în timp ce omenirea este în pragul de a păși în mileniul trei, țara noastră geme de proști. Oare chiar așa tâmpiți sunteți încât nu vă dați seama nici acum că Biblia este plină de minciuni, superstiții misterioase și legende jidănești de spălarea creierului pentru ca apoi ei să vă stăpânească ca pe niște dobitoace?!

Nu-i exclus să-l fi luat drept model în această privință pe Corneliu Zelea Codreanu, care crezându-se mâna dreaptă a lui Isus Cristos, de anti-semit ce era se ruga și săruta toate icoanele cu "sfinți" jidani, introdu-se de jidani și colaboratorii lor cu bună știință în toate bisericile creștine. Dar nu este prima plasă pe care C.Z. Codreanu a luat-o și de care jidanii și masonii au râs cu gura până la urechi, apoi au dansat pe mormântul lui. El a dat denumirea organizații sale de "Mișcare Legionară" inspirându-se după Legiunea Romană. Legiunea Romană a fost o armată de bandiți și criminali care au jefuit o mare parte din țara noastră și i-au asasinat pe strămoșii noștri. Prin denumirea de legionari, el a dat prilejul dușmanilor să-i considere bandiți și criminali. Am auzit că mai sunt și astăzi oameni care susțin cu nerușinare că noi ne tragem din "bădița Traian", dar aceștia sunt niște tâmpiți și inculți, care habar n'au de istoria adevărată a neamului nostru. O fi rămas ceva țigani ai Romei prin sudul Olteniei, dar noi ne tragem din Decebal și cine nu-i de acord cu noi n'are decât să părăsească pământul nostru strămoșesc.

O altă chestiune cu care C.Z.Codreanu a dat-o în bară a fost faptul că el a adăugat la denumirea de Mișcare Legionară numele de "Arhanghelul Mihail". Arhanghelul Mihail este unul dintre cei șapte "îngeri" jidani și a fost mâna dreaptă a lui Lucifer, deci al diavolului. Chiar dacă ar fi să admitem că Arhanghelul Mihail nu-l mai slujea pe Lucifer ci pe Dumnezeu, aceasta înseamnă că C.Z.Codreanu a închinat mișcarea sa unui slujitor al lui Dumnezeu nu lui Dumnezeu. Singura denumire înțeleaptă pe care C.Z.Codreanu a dat-o organizații sale a fost "Garda de Fier" și "Totul pentru Țară", dar acestea fiind niște denumiri pur naționale au avut grijă jidanii și colaboratorii lor să le distrugă și dacă mai sunt oameni care merg pe acele linii politice sunt o raritate de mare valoare și trebuie ocrotiți. Voi fugiți ca dracul de tămâie de această specie rară de oameni, de aceea n'aveți nici o valoare și nu veți ajunge niciodată la putere. Voi sunteți un fel de pocăiți ai "Oastei Domnului" și ai "Martorii lui Iehova", deci sunteți total opuși naționalismului și mișcării de dreapta.

Periodicul vostru l-ați intitulat "Independent de orentare național-creștină". Independent față de cine de Neam și Țară? Măi deștepților, creștinismul este răspândit în toate țările stăpânite de jidani, deci este internaționalist ca și comunismul, așa că lăsați-o baltă că voi aveți în România o religie națională, care n-are nimic comun cu creștinismul internațional. C.Z.Codreanu lăsându-se mânat de vântul năprasnic al judeo-creștinismului care bântuia pe timpul lui în Europa a căzut în mreaja religiei creștine, dar fiți siguri că dacă el ar trăi astăzi ar face ca și Nicolae Ceaușescu hârtie de șters la fund din Biblie. Pentru această îndrăzneață faptă și pentru faptul că a dărâmat biserici judeo-creștine, Ceaușescu are un mare mare merit, care va fi recunoscut cu timpul de istorie. Nenorocirea este că nu a dărâmat toate bisericile judeo-creștine, ci în timpul domniei lui s-au construit în întreaga țară o mulțime de biserici creștine, despre care voi nu scoateți un cuvânt [...]

Am văzut că-l ridicați în slăvi pe fostul rege Mihai, dar voi știți că acesta mare trădător și vânzător de Neam și Țară în interviurile pe care le-a făcut mai cu seamă în ultimul timp a spus ca și țărănistul Tică Dumitrescu, că legionarii sunt niște oameni de nimic, niște rahați, care nu trebuie băgați în seamă ci trebuie ignorați? Voi știți doar atât, că el a îmbrăcat cămașa verde, dar că el a făcut acest lucru fiind forțat de împrejurări și că el i-a distrus și ucis pe legionari mai tare decât ta-su habar n'aveți și mai pretindeți că le știți pe toate-toate. Bine ar fi ca el să ajungă din nou la putere și să vă belească de un rând de piele că vă meritați soarta [...]

V-am scris toate acestea nu pentru a vă schimba cu ceva și atrage de partea noastră, ci pentru a vă da seama că știm în ce ape vă scăldați, ce urmăriți și câte parale faceți.

FIII LUI AVRAM IANCU''

Editura PUNCTE CARDINALE
B.R.D. Sucursala SIBIU
Cont nr. 4072996517509

Colegiul redacțional: **Gabriel CONSTANTINESCU, redactor-șef;**
Demostene ANDRONESCU, Răzvan CODRESCU,
Constantin IORGULESCU, Marcel PETRIȘOR
Ligia BANEA
secretar de redacție
2400 SIBIU - Calea Dumbrăvii nr. 109
telefon 069/422536

Tehnoredactare computerizată
"PUNCTE CARDINALE"
Masib S.R.L
Printing Company